

Brüsszel, 2020.7.1.
COM(2020) 274 final

**A BIZOTTSÁG KÖZLEMÉNYE AZ EURÓPAI PARLAMENTNEK, A
TANÁCSNAK, AZ EURÓPAI GAZDASÁGI ÉS SZOCIÁLIS BIZOTTSÁGNAK ÉS A
RÉGIÓK BIZOTTSÁGÁNAK**

**A fenntartható versenyképességre, a társadalmi méltányosságra és a rezilienciára
vonatkozó európai készségfejlesztési program**

{SWD(2020) 121 final} - {SWD(2020) 122 final}

„A jövőnkbe legjobban megtérülő befektetés az emberekbe való befektetés. Európa versenyképességét és az innovációt a készségek és az oktatás révén mozdíthatjuk elő.

Európa azonban még nem áll teljesen készen. Biztosítani fogom, hogy minden rendelkezésünkre álló eszközt és pénzeszközt felhasználjunk, hogy egyensúlyba hozzuk a mérleg nyelvét.

Ursula von der Leyen elnök

„Mindenkinek joga van a minőségi és befogadó oktatáshoz, képzéshez és egész életen át tartó tanuláshoz annak érdekében, hogy olyan készségeket tartson, illetve szerezzen meg, amelyek lehetővé teszik számára, hogy teljes mértékben részt vehessen a társadalomban és sikeresen alkalmazkodjon a munkaerőpiaci változásokhoz.”

A szociális jogok európai pillérének 1. alapelve

Az átalakulások korában élünk. A zöld és a digitális átállás kettőse átalakítja életmódunkat, munkánkat és interakcióinkat. Az Európai Unió átállása az erőforrás-hatékony, körforgásos, digitalizált és klímasemleges gazdaságra, valamint a mesterséges intelligencia és a robotika széles körű alkalmazása várhatóan új munkahelyeket teremt¹, miközben más munkahelyek megváltoznak vagy akár el is tűnnek majd. A demográfiai változás szükségessé teszi majd, hogy Európa teljes mértékben kihasználja a rendelkezésére álló tehetséget és a sokféleséget. Ugyanakkor munkalehetőségeket is teremt az ezüst gazdaságban és a gondozási szolgáltatásokat nyújtó gazdasági ágazatokban. Ezek az átalakulások azt mutatják, hogy **a készségek terén példátlan változás** szükséges annak érdekében, hogy teljes mértékben kiaknázhassuk az azokban rejlő lehetőségeket.

A Covid19-világjárvány felgyorsította a digitális átállást. Miközben a távmunka és a távoktatás milliók számára vált valósággá az Unióban, gyakran felszínre kerültek a jelenlegi digitális felkészültségünk korlátai is. A világjárvány kiemelte a már korábban is meglévő digitális készséghiányt, és új egyenlőtlenségek merülnek fel, mivel sokan nem rendelkeznek a digitális készségek szükséges szintjével, vagy a digitalizáció terén lemaradó munkahelyeken vagy iskolákban dolgoznak vagy tanulnak.

Emellett a világjárvány jelentős mértékben befolyásolta számos uniós polgár karrierlehetőségeit is. A jelenlegi becslések szerint az Unió GDP-je várhatóan több mint 7 %-kal fog csökkenni 2020-ban, és a munkanélküliség eléri majd a 9 %-ot, meghaladva a 2019 végén mért 6,6 %-ot, és a hatás bizonyos országokban ennél is nagyobb lesz majd. A Bizottság becslései² azt mutatják, hogy bizonyos ágazatok az előrejelzések szerint a valódi bruttó hozzáadott értékben kifejezett legnagyobb veszteségeket fogják elszenvedni 2020-ban, ami a 2019-es szintekhez viszonyítva 20 % és 40 % közötti csökkenést jelent. Ezenkívül bizonyos ágazatok árbevételeiben 70 %-ot meghaladó visszaesés következhet be 2020 második negyedévében. Azok az országok és régiók, amelyekben a gazdaság erősen támaszkodik ezekre az ágazatokra, nagyobb nehézségekkel fognak szembenézni a helyreállítás során.

¹ A Covid19-világjárvány kitörését megelőzően a becslések szerint 1 millió munkahely megteremtése volt várható 2030-ig. Foglalkoztatási és szociális fejlemények Európában (ESDE), 2019. Hasonlóképpen, a becslések szerint ezek a technológiák várhatóan közel 60 millió új munkahelyet fognak teremteni világszerte a következő 5 évben.

² A helyreállítási igények azonosítása; SWD(2020) 98 final.

Annak érdekében, hogy szembenézzen ezzel a kihívással és előmozdítsa a kettős átállást, a Bizottság egy ambiciózus helyreállítási csomagot javasolt, amelynek célja egy fenntarthatóbb, ellenállóbb és méltányosabb Európát építeni a jövő generáció számára³. Amint Európa elindul a helyreállítás útján, elengedhetetlenné válik a készségek fejlesztése és kiigazítása. Ez kulcsfontosságú lesz abból a szempontból is, hogy lehetővé váljon az EU mint geopolitikai szereplő számára, hogy biztosítsa saját vezető szerepét a globális helyreállítás során.

Az Uniónak most minden korábbinál nagyobb szüksége van a készségekkel kapcsolatos paradigmaváltásra. Ennek létre kell hoznia egy, a munkahelyeket támogató, határozott készségfejlesztési programot, amely előmozdítja a kettős átállást, és biztosítja a Covid19-világjárvány társadalmi-gazdasági hatását követő fellendülést, a következők érdekében:

- **A fenntartható versenyképesség megerősítése:** A készségek és az egész életen át tartó tanulás kulcsfontosságúak a hosszú távú és fenntartható növekedéshez, a termelékenységhez és az innovációhoz, ezért ezek bármely méretű vállalkozás – de különösen a kis- és középvállalkozások (kkv-k) – versenyképességének kulcsfontosságú tényezői⁴. Ha az emberek elsajátíthatják a megfelelő készségeket, az lehetőséget nyújt számukra ahhoz, hogy hatékonyabban dolgozzanak és kihasználják a fejlett technológiák előnyeit⁵, megszünteti azt a fő akadályt, amelyet az üzleti beruházásokat leginkább gátló tényezőként azonosítottak⁶, megelőzi a munkaerőpiaci igények és készségek közötti eltéréseket⁷, valamint megalapozza a kutatást és fejlesztést (K+F) és a cégekre alapuló innovációt. Európa csak a megfelelő készségekkel erősítheti meg pozícióját a globális versenyben, és tarthatja fenn a zöld és digitális átállásra irányuló gazdasági újraindítást. Ez különösen az Unió növekedési stratégiáját képező európai zöld megállapodás teljesítését, valamint az Unió új iparstratégiájában azonosított stratégiai ágazatokban és ökoszisztémákban történő teljesítést jelenti.
- **A társadalmi méltányosság biztosítása:** A továbbképzési és átképzési lehetőségekhez való hozzáférés létfontosságú a csökkentett munkaidőbe vagy munkanélküliségbe kényszerülő dolgozók tízmilliói számára, függetlenül a készségeik jelenlegi szintjétől vagy a képesítési területüktől. Európa helyreállítása csak akkor lesz sikeres, ha kohézió jellemzi, és senki sem marad ki belőle. A megfelelő készségek azt jelentik, hogy a munkavállaló könnyebben képes megtartani az állását és pályamódosításokat végrehajtani. Ehhez az szükséges, hogy mindenki számára biztosított legyen a további továbbképzési lehetőségekhez való egyenlő hozzáférés, függetlenül a nemtől, a faji vagy etnikai származástól, a vallástól vagy meggyőződéstől, a fogyatékosságtól, az életkortól vagy a szexuális irányultságtól, és beleértve az alacsony képesítésű/képzettségű felnőtteket és a migráns háttérű személyeket is. Hasonlóképpen, a társadalmi méltányosságnak az egész Európai Unió minden területére ki kell terjednie, a nagyvárosoktól kezdve a vidéki, part menti vagy távoli területekig.

³ COM(2020) 442 final.

⁴ Európai Bizottság (2017), *Investment in Human Capital – Assessing the Efficiency of Public Spending on Education* (Humántőke-beruházások – Az oktatásra fordított állami kiadások hatékonyságának értékelése), Feljegyzés az eurócsoporthoz, 2017. november 6.

⁵ Woessmann, L., *The Economic Case for Education, EENEE Analytical Report No. 20* (Gazdasági érvek az oktatás mellett, EENEE 20. elemző jelentés), Ifó Intézet és Egyetem, München, 2017.

⁶ Az Európai Beruházási Bank 2017-es beruházási felmérése szerint a cégek 80 %-a a beruházás akadályaként említette a képzett személyzet hiányát.

⁷ Európai Bizottság (2014), *Gazdasági érvek az oktatás mellett. A Bizottság szolgálatai által készített, a Tanács 2014. december 12-i irányadó vitájához információkat szolgáltató háttérdokumentum.*

- **Rezilienciánk kiépítése:** Az elmúlt hónapokban számos foglalkozást erőteljes nyomás alá került. Különösen ez a helyzet az egészségügyi és gondozási szakemberek, a kiskereskedelem, a közlekedésben, a szociális vagy higiéniai szolgáltatásokban dolgozó, ügyfelekkel közvetlenül érintkező szakemberek, valamint a tanárok és az oktatók esetében. Válságidőszakban a polgárok alapvető egészségügyi, szociális vagy oktatási szolgáltatásokhoz való tényleges hozzáféréseinek biztosításához kulcsfontosságú, hogy elegendő képzett munkavállaló dolgozzon ezekben a stratégiai ágazatokban. Egyéni szinten a reziliencia készségek révén történő javítása a piaci körülményektől való függőség csökkentését jelenti, valamint a saját képességek javítását azzal kapcsolatban, hogy az egyén eligazodjon a magánéleti és a szakmai átmenetek során. A Covid19-világjárvány ezenkívül azt is megmutatta, hogy digitálisan készen kell állnunk az oktatási és üzleti tevékenység folytatására. Az informatikai infrastruktúrával és az elektronikus rendszerekkel kapcsolatos kihívások rámutattak, hogy fejlesztenünk kell humán kapacitásainkat a kibebiztonsági felkészültséggel és reagálással kapcsolatban.

A sikeresség érdekében az egész életen át tartó tanulásnak mindenki számára valósággá kell válnia Európában. Minden európai polgárnak vonzó, innovatív és inkluzív tanulási programokhoz kell hozzáférnie azért is, mert a készségek gyorsabban válnak elavulttá. A fiatalok oktatása továbbra is alapvető fontosságú, de csak a kezdete a tanulásban bővelkedő életnek, amely a kisgyermekkor neveléstől és gondozástól az általános és középiskolai oktatáson át a műszaki oktatásig, a szakképzésig, a felsőoktatásig, valamint a felnőttképzésig tart. **Az egész életen át tartó tanulás** – ideértve az idősebb korban történő tanulást is – lesz az, ami számít. Mégis, minden évben öt felnőttből kevesebb mint kettő vesz részt oktatásban. Ez nem elegendő a gazdaságunk újraindításához és a zöld és digitális átállás összes előnyének kiaknázásához. Az Unió minden egyes polgára számára lehetővé kell tenni a továbbképzésben és átképzésben való részvételt, és jutalmazni kell azt.

E törekvés során a vezérelvnek a **munkához szükséges készségfejlesztésnek** kell lennie. Ez azt jelenti, hogy kiindulásként fel kell térképezni az egyes személyek készségeit, célzott képzést kell nyújtani, amely megfelel a konkrét továbbképzési és átképzési igényeknek, és segíteni kell az adott személyt abban, hogy olyan állást találjon, amely iránt van munkaerőpiaci kereslet.

Bár a készségekkel kapcsolatos szakpolitikákra vonatkozó felelősségek nagy része továbbra is nemzeti, regionális és helyi szinten marad, Európának fontos szerepet kell betöltenie. Sokan dolgoznak olyan kisvállalatoknál, amelyek egész Európára kiterjedő értékláncok részét képezik. Minden ágazatban – a gépjárműipartól a textiliparig, a gyógyszeripartól az energiaiparig – van egy európai tehetséglánc. E lánc megerősítése erősíti majd az egységes piacot és gazdaságunk rezilienciáját. Az EU ösztönözheti és támogathatja a tagállamokat abban, hogy olyan politikákat léptessenek életbe, amelyek azonos irányba haladnak, és hatékonyan kezelik a kettős átállást, valamint megerősítik gazdaságunk és társadalmunk rezilienciáját.

Európa emellett a költségvetése révén is értékes támogatást nyújt. A Bizottság **Next Generation EU** eszközre vonatkozó javaslata⁸ az uniós költségvetésből támogatja a tagállamok helyreállítását és gazdaság újraindítását. Átalakított, 1,1 billió EUR összegű hosszú távú költségvetésével, amelyet megerősített egy 750 milliárd EUR összegű elkülönített, ideiglenes Next Generation EU eszköz, az Unió mozgósította forrásait, hogy beruházzon egy fenntartható, inkluzív és méltányos helyreállításba. E javaslatok középpontjában a készségekbe való beruházások állnak. Példátlan lehetőségeket adnak a

⁸ COM(2020) 441 final/2.

tagállamoknak az olyan készségekkel kapcsolatos szakpolitikák finanszírozására, amelyek erősítik a gazdasági sokkhatásokkal szembeni rezilienciát és azt a képességet, hogy a tagállamok gyorsabban lábáljanak ki a jelenlegi visszaesésből és haladjanak a kettős átállás irányában.

A 2016-ban elfogadott készségfejlesztési programból⁹ kiindulva, és felszabadítva az európai helyreállítási terv lehetőségeit, az új készségfejlesztési program a következő öt építőelemre terjed ki, és:

Kollektív cselekvésre szólít fel, mozgósítva a vállalkozásokat, a szociális partnereket és az érdekelt feleket, hogy elkötelezzék magukat az együttműködés mellett, különösen az Unió ipari ökoszisztémáin belül és az értékláncokban

Világos stratégiát határoz meg annak biztosítása érdekében, hogy a készségek állásokhoz vezessenek

Segíti az embereknek fejleszteni a készségeiket életük során egy olyan környezetben, ahol az egész életen át tartó tanulás az elfogadott norma

Azonosítja a
**készségfejlesztési
beruházások
előmozdítására szolgáló
pénzügyi eszközöket**

Ambiciózus célokat tűz ki a
következő 5 évben elérendő
továbbképzésekre és
átképzésekre vonatkozóan

Az új készségfejlesztési program átülteti a gyakorlatba a szociális jogok európai pillérét, nevezetesen annak első alapelvét, amely megfogalmazza a minőségi és befogadó oktatáshoz, képzéshez és egész életen át tartó tanuláshoz való jogot. Emellett szorosan támaszkodik az **európai zöld megállapodásra**¹⁰, az új **digitális stratégiára**¹¹, valamint az új **iparstratégiára és kkv-stratégiára**¹², mivel a készségek kulcsfontosságúak azok sikeréhez. Támogatja továbbá az „**Út a munka világába – az ifjúsági garancia megerősítése**” című tanácsi ajánlásra vonatkozó javaslatot, amelyet a Bizottság a mai napon fogadott el, és figyelembe veszi a nemrégiben készült, **a demográfiai változások hatásairól szóló jelentés**¹³ megállapításait. A **körforgásos gazdaságra vonatkozó új cselekvési terv** és a **2030-ig tartó időszakra szóló uniós biodiverzitási stratégia** szintén rávilágít a készségek zöld gazdaságra való átállásban játszott kulcsfontosságú szerepére.

Összefüggésben áll más politikai kezdeményezésekkel, amelyek támogatják az egész életen át tartó tanulási megközelítést. További javaslatok követik majd, amelyek új lendületet adnak az oktatásnak, különös tekintettel arra a kezdeményezésre, amelynek célja, hogy a tanulás útjában álló akadályok Uniós-szerte történő felszámolása, valamint a mindenki számára nyújtott innovatív és inkluzív oktatás és képzés támogatása révén 2025-ig megvalósítsa az **európai oktatási térséget**. Az **Európai Kutatási Térség** szintén támogatja a tehetségek továbbképzését és átképzését, különösen tudományos körökben. Ezek a kezdeményezések együttesen segíteni fognak kialakítani az egész életen át tartó tanulás kultúráját Európában, elő fogják mozdítani a keresletvezérelt

⁹ COM(2016) 381 final.

¹⁰ A Bizottság közleménye az európai zöld megállapodásról, COM(2020) 640 final.

¹¹ Európai digitális stratégia, 2020 <https://ec.europa.eu/digital-single-market/en/content/european-digital-strategy>

¹² COM(2020) 102 final és COM(2020) 103 final.

¹³ COM (2020) 241 final.

megközelítést az iparral való együttműködés megerősítése érdekében, és fokozni fogják a polgárok foglalkoztathatóságát.

1. EGYÜTTMŰKÖDÉS A KÉSZSÉGFEJLESZTÉSI PAKTUM ALAPJÁN

Kiváló lehetőség rejlik az együttes fellépés ösztönzésében arra, hogy maximalizáljuk a készségfejlesztési beruházások hatását. A készségekkel kapcsolatos szakpolitikákkal és fellépésekkel számos szereplő foglalkozik. A minisztériumok, az oktatási és képzési szolgáltatók, maga az ipar, a kutatási szervezetek, a szociális partnerek, a kereskedelmi kamarák és a munkaerő-közvetítő ügynökségek csak néhány szereplő abból a körből, amely hozzájárul a továbbképzések és átképzések megvalósításához. Az összehangolt erőfeszítések egyértelművé tehetik a helyzetet az egyének és a vállalatok számára az értéklánc egészében, csökkenthetik a költségeket, és a prioritásokra összpontosíthatnak.

A sikeres készségfejlesztési programok a különböző szakaszokat ötvözve kísérik végig az egyes munkavállalókat átképzésükön vagy továbbképzésükön: a kettős átálláshoz szükséges készségek azonosításától az adott készségek célzott képzési programok révén történő kiépítéséig, valamint azok meglévő munkahelyen vagy új állás megszerzése érdekében történő használatának támogatásáig.

A készségfejlesztési program első építőeleme az együttműködés előmozdítása a készségfejlesztési paktum révén.

1. intézkedés: Készségfejlesztési paktum

A paktum összehangolt erőfeszítéseket fog mozgósítani annak érdekében, hogy az Unió egészében a készségekbe történő minőségi beruházások valósuljanak meg valamennyi munkaképes korú személy számára.

A készségfejlesztési paktum összefogja valamennyi érdekelt felet – mind a magán-, mind az állami szereplőket –, akiknek közös célkitűzése az európai munkaerő továbbképzése és átképzése annak érdekében, hogy képessé tegyék az embereket a kettős átállásban való részvételre. Mindezek az érdekelt felek aláírják majd egy **chartát**, amely meghatározza azokat a fő alapelveket¹⁴, amelyek nélkülözhetetlenek a munkaerő továbbképzéséhez és átképzéséhez, mind a szervezeteiken belül, mind az értékláncukban vagy ökoszisztémájukban. A charta létrehozása az érdekelt felekkel közösen történik.

A paktum előmozdítja majd az állami és a magánszektor közötti együttműködést. Különösen **nagyszabású partnerségeket** fog létrehozni, többek között regionális szinten is, az európai zöld megállapodásban azonosított stratégiai ipari ökoszisztémákban¹⁵ és prioritási területeken, az ambiciózus kötelezettségvállalások elérése érdekében. Ezek a partnerségek magukban foglalják az összes érdekelt felet, nevezetesen azokat a kkv-kat, amelyek nehezen férnek hozzá a készségekhez. Az érdekelt feleket arra ösztönzik majd, hogy összegyűjtsék a konkrét továbbképzési és átképzési fellépésekhez szükséges szakértelmet, erőforrásokat (például képzési létesítményeket az értékláncban belül) és finanszírozást, egyértelmű kötelezettségvállalásokkal, amelyek lehetővé teszik az emberek számára az állások megtartását, a munkahelyváltást vagy új munkahelyek keresését.

A paktum emellett **megkönnyíti a készségfejlesztéssel kapcsolatos uniós finanszírozási eszközökre vonatkozó információkhoz való hozzáférést** azáltal, hogy uniós szinten egyedüli kapcsolattartási pontot biztosít.

A **paktum elindítása** a Szakmai Készségek Európai Hetén 2020 novemberében az európai szociális partnerek, az Európai Parlament, az Európai Unió Tanácsának elnöksége, az Európai Bizottság, a stratégiai ipari ökoszisztémák érdekelt felei és egyéb érdekelt felek bevonásával fog történni.

Miguel egy elektromos autók számára készült speciális alkatrészeket forgalmazó

¹⁴ Ezek a megkülönböztetést tiltó és a nemekre vonatkozó megfontolásokat is magukban foglalják majd.

¹⁵ Az EU 2020 márciusában elfogadott iparstratégiájában meghatározták szerint.

kisvállalkozást vezet – azaz olyan területen dolgozik, amelyre gyors technológiai fejlődés jellemző. A készségfejlesztési paktumnak köszönhetően vállalata csatlakozott egy széles körű partnerséghez, amely magában foglalja a teljes ellátási láncot. Munkatársai mostantól élvezhetik az élvonalbeli képzés által nyújtott előnyöket, amelynek tervezését egy kutatóintézetrel együtt végezték, és a képzést nagyobb vállalatok tulajdonában álló létesítményekben tartják.

Egy adott ágazaton belül a szociális partnerek megállapodnak arról, hogy az egyes érintett vállalatoknál bevezetnek bizonyos számú „képzési nagyköveti” pozíciót. Ezek a nagykövetek olyan munkavállalók, akik tájékoztatják munkatársaikat a képzési lehetőségekről, valamint a képzéssel kapcsolatos jogaikról, és motiválják őket arra, hogy éljenek e jogokkal. Különösen az alacsony képzettségű dolgozók vonakodhatnak attól, hogy beszéljenek feletteseikkel a képzési igényeikről. A nagykövetek segítenek abban, hogy leküzdjék ezt az akadályt.

A készségfejlesztési paktum hidakat épít a már meglévő uniós együttműködési kezdeményezések között, és – ahol releváns – egyedüli kapcsolattartási ponttá válik a következők számára:

- **A készségekkel kapcsolatos ágazati együttműködés terve** az ágazati készségekkel kapcsolatos információgyűjtés meghatározására, a fő foglalkozási igények feltérképezésére, a foglalkozási profilok és a bevezetendő képzési programok meghatározására. A munkához szükséges készségfejlesztés a tervek elválaszthatatlan részét képezi, amelyeket bővíteni fognak, és amelyeket további ágazatok számára nyitják meg és megerősített költségvetéssel látják majd el. A tervek készítésének folyamatát jelentős mértékben felgyorsítják majd annak biztosítása érdekében, hogy időszerű eredményeket nyújtson a vállalkozások és az egyének készségigényeivel összhangban. Az átalakított tervek hivatkozni fognak továbbá a foglalkoztatási lehetőségekre a képzési program végén.
- **A megerősített Tanulószerződéses Gyakorlati Képzés Európai Szövetsége.** Amint azt az Ifjúsági foglalkoztatási támogatás: Út a munka világába a következő generáció számára¹⁶ című közlemény meghatározza, a Szövetség új vállalatokat fog mozgósítani a tanulószerződéses gyakorlati képzési ajánlatoknak a jelenlegi gazdasági visszaesés ellenére történő fenntartására, valamint a tanulószerződéses gyakorlati képzési programok kidolgozására. A megújult Szövetség új nemzeti tanulószerződéses gyakorlati képzési koalíciókat fog indítani, amelyek keretében szót kapnak a tanulószerződéses tanulók, és amelyek megerősítik a társadalmi párbeszédet.
- **A digitális készségekkel és munkahelyekkel foglalkozó koalíció** vállalatokat fog gyűjteni a tagállamoktól, a vállalatoktól, a szociális partnerektől, a nonprofit szervezetektől és az oktatási szolgáltatóktól az új képzési programokkal, valamint a meglévő munkaerő toborzásával vagy átképzésével kapcsolatban, a digitális készségek fejlesztése érdekében. A Covid19-járvánnyal összefüggésben egy közelmúltbeli felhívásra válaszul több mint 70 új vállalat érkezett¹⁷. A koalíció adminisztratív támogatásának megerősítésével a Bizottság egy egyablakos ügyintézési pontot biztosít, amely lehetővé teszi a digitális tartalom, a bevált módszerek és a képzési lehetőségek megosztását, többek között a kkv-kkal is.

A Készségfejlesztési paktum minden ágazatra kiterjed, és valamennyi érdekelt fél előtt nyitva áll. **Kezdetben a jelenlegi válság által erőteljesen érintett ipari**

¹⁶ COM(2020) 276 final.

¹⁷ A vállalatok a magán- vagy állami szervezetek által tett kötelezettségvállalások arra vonatkozóan, hogy közvetlenül hozzájárulnak annak a digitális készséghiánynak a csökkentéséhez, amellyel Európa szembenéz, például elkötelezik magukat amellyel, hogy készségfejlesztő képzéseket, szakmai gyakorlatokat vagy a digitális képességek fejlesztésére szolgáló lehetőségeket biztosítsanak. Ezek a következő címen érhetők el: <https://pledgeviewer.eu/>

ökoszisztémákra fog összpontosítani, valamint az európai zöld megállapodásban azonosított prioritási területekre, amelyekre vonatkozóan az ambiciózus továbbképzési és átképzési stratégiák nélkülözhetetlenek lesznek a helyreállítás előmozdításához. A későbbiekben más ökoszisztémákra és területekre is kiterjed majd:

- **Egészségügy:** a Covid19-világjárvány emlékeztetett arra, hogy milyen mértékben függünk az egészségügyi dolgozóktól, akiknek készségeket kell elsajátítaniuk és képzéseken kell részt venniük a fertőzések megfékezése, a karanténprotokollok, a védőfelszerelések használata és a klinikai irányítási feladatok terén. Míg az egészségügyi és a szociális ellátási ágazat az Unió teljes foglalkoztatottságának 10 %-át teszi ki, az előrejelzések szerint több mint 830 000 új állást jelentő növekedés várható, amely a pótlási szükségletekkel együtt 8 millió új álláslehetőséget jelent a következő 10 évben¹⁸. Emellett annak érdekében, hogy kielégítsék az egészségügyi szervezetek igényeit az új digitális technológiák (mint például a mesterséges intelligencia) sikeres bevezetésével kapcsolatban, amelyek javítják az ellátás minőségét és fokozzák a hatékonyságot a tagállamok egészségügyi rendszereiben, az alap- és haladó szintű digitális készségek iránti kereslet 2030-ig fog jelentős mértékben növekedni¹⁹. Ez jelentős készséghiányról árulkodik, amely a népesség elöregedése és a krónikus betegségek előfordulásának növekedése miatt csak súlyosbodni fog. E hiány betöltése kulcsfontosságú a nemzeti jóléti rendszerek magas szintű rezilienciájának és méltányosságának az Unió egészében történő garantálása érdekében.
- **Építőipar:** a Covid19-világjárvány jelentős hatást gyakorolt az ágazatra²⁰, amely többnyire helyi foglalkoztatást biztosító kis- és mikrovállalkozásokból áll (több mint 90 % a kkv-k aránya²¹). A 12 millió dolgozót foglalkoztató ágazat nehezen tudja vonzani a fiatal és képzett munkaerőt²². A készséghiány látható a zöld tervezés, technológiák és anyagok terén. Ahogy megkezdődik a helyreállítás, nyilvánvalóvá válnak az energia- és erőforrás-hatékonyságra, a decentralizált megújuló energetikai megoldásokra, a körforgásosságra, a digitalizálásra, valamint a meglévő építmények akadálymentességi követelményeknek megfelelő²³ felújítására összpontosító továbbképzés iránti igények. A képzett építőipari munkavállalók rendelkezésre állása kulcsfontosságú az európai zöld megállapodás felújítási hullámának sikere szempontjából.
- **Gépjárműipar és közlekedés:** a Covid19-világjárvány alatt bevezetett utazási korlátozások jelentős mértékben befolyásolták a légi közlekedési, vasúti, tengeri, belvízi hajózási és közúti ágazatokat, és erőteljes hatást gyakoroltak a közlekedési ágazatra, amely több mint 9 millió embert foglalkoztat az Unióban²⁴. A járvány megfékezésére irányuló intézkedések a gépjárműiparban és annak kiterjedt ellátási láncában is jelentős zavarokat okoztak, a gyárleállások legalább 1,1 millió állást érintettek²⁵. A gépjárműipari ágazat, amely az Unió GDP-jének 7 %-át teszi ki, már korábban is jelentős szerkezeti változásokkal nézett szembe, valamint a

¹⁸ Cedefop-készségkörkép, egészségügyi és kapcsolódó szakemberek.

¹⁹ EIT Health és McKinsey, 2020, „*Transforming healthcare with AI: The impact on the workforce and organisations*” (Az egészségügy átalakítása mesterséges intelligenciával: A munkaerőre és a szervezetre gyakorolt hatás).

²⁰ OECD, A Covid19 megfékezésére irányuló intézkedések által a gazdasági tevékenységre gyakorolt kezdeti hatás értékelése, 1. ábra.

²¹ 2017-ben az építőipari vállalatok 94 %-a kkv volt, Eurostat [sbs_sc_con_r2].

²² European Builders Construction, készségekkel foglalkozó weboldal.

²³ A termékekre és a szolgáltatásokra vonatkozó akadálymentességi követelményekről szóló (EU) 2019/882 irányelv.

²⁴ *Transport in Figures 2019* (A közlekedés számokban, 2019) <https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/f0f3e1b7-ee2b-11e9-a32c-01aa75ed71a1>

²⁵ Európai Gépjárműgyártók Szövetsége (ACEA), A Covid19 foglalkoztatási hatásai az európai autóiparra.

digitalizációval, a zöld technológiával (pl. a közlekedés villamosításának megvalósítására szolgáló akkumulátorok²⁶ és egyéb alternatív üzemanyag-megoldások) és a nagyobb hálózati összekapcsoltsággal és automatizálással kapcsolatos sürgető beruházási igénnyel, továbbá a meglévő modellek és értékláncok átalakításának szükségességével. A közlekedési, és különösen a gépjárműipari ágazatnak egyértelmű menetrendre van szüksége egy sor új készség fejlesztésére, beleértve a nagy adathalmazok elemzését, a szoftverfejlesztést, a mesterséges intelligenciát, a robotikát, a kémiát, az elektronikát, valamint egy sor új humán készséget. Ösztönözni kell e készségek használatának maximalizálását minden ökoszisztémában és ellátási láncban, például az elektromos töltési infrastruktúra bevezetésében.

- **Turizmus:** a Covid19-világjárvány 80 %-kal csökkentette a turisztikai tevékenységet, és sürgős intézkedés nélkül 6 millió állás van veszélyben²⁷. A szükséges készségek az online marketingtől, a hulladékok újrahasznosításától és kezelésétől, a víz- és energiaszolgáltatásoktól a fenntarthatóbb turizmusra történő átállásig, a kultúrák közötti megértésig és kommunikációig, valamint az új higiéniai protokollokig terjednek²⁸. Az utazói élmény optimalizálása a digitális adatok és az emberi szolgáltatás ötvözésére fog alapulni. A meglévő terv²⁹ már azonosította ezeket a készséghiányokat és az új állásprofilokat. Ezt a tervet most bővíteni kell, mivel a technológiai innováció és a társadalmi tendenciák gyorsabban változnak, mint amivel bizonyos vállalatok képesek lépést tartani. A személyzetnek képesnek kell lennie arra, hogy különböző részlegeken, különböző szinteken dolgozzon, és különféle eszközöket és alkalmazásokat használjon.

2. MUNKÁHOZ SZÜKSÉGES KÉSZSÉGFEJLESZTÉS: A SZAKPOLITIKÁK ÖSSZEHANGOLÁSA AZ EREDMÉNYEK ELÉRÉSE ÉRDEKÉBEN

A készségfejlesztési program második építőeleme – a „munkához szükséges készségek” elképzelését integrálva – átfogó megközelítést alkalmaz a továbbképzésekre és átképzésekre vonatkozóan, amely a teljes értékláncra kiterjed.

Ez a készségekkel kapcsolatos megbízható információgyűjtéssel kezdődik, hogy a munkaerőpiac szempontjából releváns képzéseket biztosítsanak. Ezt be kell építeni a nemzeti készségfejlesztési stratégiákba és a képzési és oktatási rendszerekbe. Az egyes vállalatoknak is ki kell dolgozniuk belső folyamatokat a készséghiányok azonosítására, valamint intézkedéseket a saját munkavállalóik továbbképzésének kezelésére.

Ez a szakasz meghatározza a „munkához szükséges készségek” megközelítésének fő alkotóelemeit, amelynek célja az uniós munkavállalók támogatása abban, hogy teljes mértékben kihasználják a zöld és digitális átállás előnyeit.

²⁶ Az akkumulátorágazatban szükséges készségekkel kapcsolatban elindítottak egy tervezetkészítési projektet („ALBATTs”), amely nemcsak a gépjárműipari ágazat számára lesz fontos, hanem a növekvő energiatárolási ágazat számára is.

²⁷ COM(2020) 550 final: Turizmus és közlekedés 2020-ban és azon túl.

²⁸ C(2020) 3251 Uniós iránymutatás a turisztikai szolgáltatások fokozatos újraindításáról, valamint a szálláshelyek és vendéglátóipari létesítmények egészségügyi protokolljáról – Covid19 2020/C 169/01.

²⁹ <https://nexttourismgeneration.eu/>

2.1. A készségekkel kapcsolatos információgyűjtés javítása: a továbbképzések és átképzések megalapozása

Annak biztosításával kapcsolatban, hogy az emberek elsajátíthassák a jelenlegi vagy jövőbeli állásukhoz szükséges készségeket, az első lépést a készségigényekre vonatkozó naprakész információk jelentik. A készségekkel kapcsolatos információgyűjtésre azonban gyakran túl későn kerül sor ahhoz, hogy megalapozza a döntéseket. Nélkülözhetetlen a készségekkel kapcsolatos hozzáférhető, könnyen érthető, célzott és naprakész információk gyűjtése. A pályakövetési felmérések és az adminisztratív adatok ellenőrzése mellett komoly lehetőségek rejlenek a mesterséges intelligenciában és a nagy adathalmazok elemzésében. Az MI és a nagy adathalmazok segítségével új állásprofilok határozhatók meg különböző ágazatokban, a szükséges konkrét készségek alapján.

A Cedefop nevű uniós ügynökség kísérleti projektet indított az online álláshirdetések nagy adathalmazokkal kapcsolatos elemzésének alkalmazására a munkáltatók által regionális szinten igényelt készségek vizsgálata érdekében³⁰, a készségekkel kapcsolatos ágazati együttműködés tervei pedig a kulcsfontosságú ágazatok készségigényeit vizsgálták. E sikertörténetek alapján megújult erőfeszítésekre van szükség a készségekkel kapcsolatos információgyűjtés további elmélyítésére, figyelembe véve mind a regionális, mind az ágazati dimenziókat, valamint arra, hogy az összegyűjtött információkat hozzáférhető módon mutassák be, az oktatási és képzési intézmények és szervezetek számára is.

2. intézkedés: A készségekkel kapcsolatos információgyűjtés megerősítése

A készségekkel kapcsolatos információk gyűjtésének megerősítése, valamint azok terjesztése érdekében a Bizottság a következőket fogja tenni:

- Támogatja a készségekkel kapcsolatos új és mélyreható információk gyűjtésének fejlesztését, többek között regionális és ágazati szinteken is. A Cedefop nagy adathalmazokkal kapcsolatos elemzésekre vonatkozó kísérleti projektjére alapozva létrehozna egy állandó online eszközt, ahol valós idejű információkat fognak közzétenni, hogy minden érintett érdekelt fél használhassa azokat³¹. A Bizottság vizsgálni fogja a magán foglalkoztatási portálokból és a készségekkel kapcsolatos nemzeti információgyűjtésből származó adatok felhasználására irányuló partnerségi lehetőségeket.
- Központosítja és széles körben terjeszti a készségekkel kapcsolatban gyűjtött információkat a készségfejlesztési paktum révén, az Európai Kutatási Térséggel szinergiában.
- Előmozdítja a szociális partnerek részvételét a munkaerőpiaci előrejelzésekben, valamint a képzési igények azonosítását a készségekkel kapcsolatos információgyűjtés fejlesztéséhez.
- Ösztönzi a készségekkel kapcsolatos információgyűjtés állami és magán foglalkoztatási szolgálatok általi használatát, és különösen ösztönzi az állami foglalkoztatási szolgálatok hálózatát arra, hogy előmozdítsa azoknak a készséghiányoknak és tendenciáknak a korai azonosítását, amelyek az munkalehetőségek növekvő számához kapcsolódnak, beleértve azt is, hogy jobban kihasználják az Unión belüli mobilitás és a harmadik országokból származó migráció lehetőségét.
- Bemutatja az egyéni igényekre szabott, készségekkel kapcsolatos információgyűjtés eredményeit az Europassban, a magánszemélyeket a tanulmányaik és karrierjük kezelésében segítő uniós platformon. Ez segíteni fog az egyéneknek a tanulás, képzéssel

³⁰ Cedefop „Skills Ovale”, NUTS 2. szint.

³¹ Az online eszköz a készségekre vonatkozó részletes és naprakész információkat fog biztosítani, különösen regionális és ágazati szinten, és ezáltal egy pillanatképet mutat a munkaerőpiaci készségigényekről, valós időben. Ez nagyon rövid időközönként megismételhető, és lehetővé teszi a készségigényekre vonatkozó tendenciák azonosítását, valamint az újonnan felmerülő készségigények észlelését.

2.2. A nemzeti készségfejlesztési stratégiák támogatása, a foglalkoztatási szolgálatok, valamint a legális migráció szerepe

A munkához szükséges készségfejlesztés nemzeti készségfejlesztési stratégiákat igényel, az összes érdekelt fél bevonásával. A teljes kormányzat részvételével tervezett és megvalósított nemzeti készségfejlesztési stratégiák összehangolják a foglalkoztatási, oktatási, kutatási, ipari és regionális fejlesztési politikák erőfeszítéseit. Elkészítésükbe be kell vonni a szociális partnereket, a civil társadalmat, az oktatási, képzési és munkaerőpiaci érdekelt feleket, és a meglévő nemzeti készségfejlesztési stratégiákra kell épülniük.

A folyamatban lévő válság fényében, és tekintettel annak munkanélküliségre gyakorolt hatására, különösen a fiatalok esetében, a foglalkoztatási szolgálatok – mind az állami, mind a magánszférában – nemzeti készségfejlesztési stratégiákkal kapcsolatos közreműködése kulcsfontosságú, együttműködésben az oktatási és képzési közigazgatási szervekkel és szolgáltatókkal, valamint a digitális készségekkel és munkahelyekkel foglalkozó koalíciókkal. Az állami foglalkoztatási szolgálatok nagyobb szerepet játszhatnak abban, hogy az embereket több és jobb továbbképzés és átképzés felé irányítsa, és fokozza a munkaerőpiaci relevanciát az oktatási és képzési rendszerekben. A nemzeti készségfejlesztési stratégiák összehangolják a közös megállapodás tárgyát képező fő kihívásokra vonatkozó nemzeti és regionális szakpolitikákat és beruházásokat. Emellett eligazítást nyújtanak a tagállamoknak az európai alapokkal közösen finanszírozott projektekkel kapcsolatban.

A kettős átálláshoz szükséges megfelelő készségek birtoklása és a demográfiai kihívásokra való reagálás a legális migrációra vonatkozó stratégiaibb jellegű megközelítéssel is kezelhető, amely a tehetségek jobb vonzására és megtartására irányul. Továbbra is a tagállamok hatáskörébe tartozik annak eldöntése, hogy hány migráns munkavállalót fogadnak be, de egy erős uniós keretrendszer támogathatja őket abban, hogy azokat a migráns munkavállalókat vonzzák, akikre az EU-nak szüksége van, és biztosítsák, hogy a munkaerő-migráció mindenki számára előnyös legyen. Ahhoz, hogy a legális migrációt a szakképzett munkaerő hiányával küzdő régiók és foglalkozások felé tereljük, jobb megfeleltetésre és egyértelmű eljárásokra van szükség. Többet kell tenni az Unióba való legális bejutás lehetőségeinek javítása érdekében, valamint a harmadik országbeli állampolgárok kompetenciáinak az uniós munkaerőpiacon való elismeréséért. Ezt a harmadik országokkal partnerségben kell megvalósítani annak érdekében, hogy a készségekbe való fokozott beruházások révén mind a fejlődést, mind a mobilitást támogassuk. Végezetül ugyanilyen fontos a már az Unióban élő, harmadik országokból származó migránsok képességeinek és készségeinek stratégiaibb felhasználása. Az oktatás növekvő szintje ellenére ők átlagosan továbbra is alacsonyabb képesítési szinttel rendelkeznek, ami akadályozza a hosszú távú munkaerőpiaci befogadást.

3. intézkedés: A stratégiai nemzeti továbbképzési intézkedések uniós támogatása

A Bizottság minden tagállamot támogatni fog az átfogó, a teljes kormányzat részvételével készülő nemzeti készségfejlesztési stratégiák kidolgozásában. Ez arra a munkára épül majd, amelyet az OECD-vel már 11 tagállamban elvégeztek, valamint más, tagállami szintű meglévő készségfejlesztési stratégiákra. A Bizottság támogatni fogja a stratégiák létrehozását vagy

felülvizsgálatát, ahol szükséges, és segít nyomon követni azok végrehajtásának előrehaladását. A Bizottság ösztönzi a nemi és egyéb megkülönböztető sztereotípiák felszámolását. Különös figyelmet fordít a transzverzális és vállalkozói készségek jelentőségére, valamint a digitális és zöld átállást kísérő készségekre, mint például a természettudományos, technológiai, műszaki és matematikai tanulmányok során szerzett készségekre.

A Bizottság együttműködik az állami foglalkoztatási szolgálatok európai hálózatával annak érdekében, hogy a társaktól való tanulással kapcsolatos rendezvényeket dolgozzanak ki, ráirányítva a figyelmet a munkaerőpiacon szükséges készségekre, különösen a munkanélküliek és a csökkentett munkaidőben foglalkoztatott személyek esetében. A tevékenységek még inkább a pályaorientációs szolgáltatások biztosításának felgyorsítására összpontosulnak majd, a foglalkoztatottak számára is, és különösen a kiszolgáltatott helyzetben lévő csoportok számára, valamint a készséghiányok – nevezetesen a digitális készséghiányok – pótlására. Vizsgálni fogják továbbá a határokon átnyúló együttműködés lehetőségeinek teljes körű kihasználását.

A közelgő migrációs és menekültügyi paktum révén a Bizottság célja az Unióba való legális bejutás lehetőségeinek javítása, beleértve a kékkártya-irányelvről szóló tárgyalások újraindítását is, a magasan képzett munkavállalók vonzása érdekében. A paktum továbbá a legális migrációs helyekre vonatkozó hiteles ajánlatokat is nyújt a harmadik országokkal való új, tehetségekkel kapcsolatos partnerségek részeként, és megvizsgálja az új, törvényes migrációs eszközöket.

Az egyik tagállamon belül az alacsonyan képzett felnőttek nagyon magas százalékos aránya miatt az ország nemzeti készségfejlesztési stratégiája rávilágított annak szükségességére, hogy támogassák a felnőttoktatás kultúráját, és javítsák a részvételt és a koherenciát. Ennek eredményeként **Peter**, aki a szálloda- és idegenforgalmi ágazatban dolgozik, hozzáférhet egy új felnőtt szakképzési programhoz a lakóhelye régiójában. A program új hangsúlyt fektet a digitális és a transzverzális készségekre, amelyekre egyre nagyobb szükség van az idegenforgalmi ágazatban dolgozók körében.

2.3. A szakképzés időtállóvá tétele

Az oktatást és képzést nyújtó szervezeteknek az egész életen át tartó tanulás teljes folyamata során releváns készségeket kell biztosítaniuk. Az európai együttműködés első napjaitól kezdve a szakképzés az uniós projekt középpontjában állt, és azóta a szélesebb európai oktatási és képzési együttműködési keretrendszer és az európai oktatási térség részévé is vált. Napjainkban az Unióban a fiatal tanulók körülbelül fele szakképzésben vesz részt, és e képzések egyre nagyobb arányban magasabb szintű képzések³². Európának agilis, ellenálló és időtálló szakképzési rendszerekre van szüksége, amelyek képesek támogatni a fiatalokat abban, hogy kezeljék belépésüket egy változóban lévő munkaerőpiacra, és biztosítják, hogy a felnőttek hozzáférjenek a kettős zöld és digitális átállásra szabott szakmai programokhoz.

4. intézkedés: A fenntartható versenyképességhez, a társadalmi méltányossághoz és a rezilienciához szükséges szakképzésről szóló tanácsi ajánlásra vonatkozó javaslat

A mai napon a Bizottság elfogadja a fenntartható versenyképességhez, a társadalmi méltányossághoz és a rezilienciához szükséges szakképzésről szóló tanácsi ajánlásra vonatkozó javaslatot. A kezdeményezés:

- Egy modernizált uniós szakpolitikai jövőképet javasol a szakképzésre vonatkozóan annak érdekében, hogy a fiatalokat és a felnőtteket olyan készségekkel lássák el, amelyek a munkaerőpiaci boldoguláshoz szükségesek, és támogassák a zöld és digitális átállást, a

³² A szakképzési programok az oktatás és a képzés különböző szintjeit érintik. Abszolút számokban a szakképzésben részt vevők legnagyobb létszáma (8,5 millió tanuló) felső középfokú képzésben vesz részt. Összehasonlításképpen: 1,5 millió tanuló vesz részt nem felsőfokú posztsekunder képzésben, 1,2 millió tanuló rövid képzési idejű felsőfokú képzésben, 1,2 millió tanuló alapszintű és 0,7 millió tanuló mesterszintű szakképzési/szakképesítési programban. Forrás: Unesco-OECD-Eurostat (UOE): közös adatgyűjtés az oktatásról és képzésről.

transzverzális készségeket is beleértve, biztosítva az inkluzivitást és az esélyegyenlőséget, valamint megalapozzák az európai szakképzést mint a készségfejlesztési globális referenciapontját;

- Alapelveket mutat be a jövőkép végrehajtásához, beleértve a más oktatási ágazatokkal való átjárhatóságra irányuló erőteljesebb összpontosítást, a fokozott tanulási célú mobilitást és a munkáltatókkal való szoros partnerségi együttműködést. Emellett a szakképzést nők és férfiak számára egyaránt vonzó választási lehetőségként támogatja, és segíti a kiszolgáltatott helyzetben lévő csoportok befogadását;
- Célkitűzéseket állapít meg a szakképzési rendszerekre vonatkozóan a munkaalapú tanulási és mobilitási lehetőségek elérhetőségének, valamint a szakképzésben végzettek foglalkoztathatóságának javításával kapcsolatban;
- Előterjeszt számos, uniós szinten végrehajtandó intézkedést a szakképzési reform támogatására, különösen a szakképzési intézmények digitális felkészültségének javítására, beleértve a szakképzésben dolgozó tanárokat, a tanulószereződéses gyakorlati képzéseket és az intelligens szakosodási stratégiákhoz és/vagy regionális innovációs és növekedési stratégiákhoz kapcsolódó szakképzési kiválósági központokat is.³³

Mik a szakképzési kiválósági központok?

A szakképzési kiválósági központoknak (SzKK) számos különböző típusa létezik. Dacára a sokféleségnek, az SzKK két általános típusa azonosítható: 1. olyan központok, amelyek a szakmai kiválóságot célzó nemzeti/regionális megállapodások részeként „meghatározott célra létrehozott” vagy kijelölt szervezetek, és 2. olyan központok, amelyek egy régió, alrégió, illetve ágazat érdekében működő egyéni szakképzési szolgáltatók³⁴. Támogatják a vállalkozói kezdeményezéseket, valamint tudásközpontként és innovációs központként működnek a vállalatok, különösen a kkv-k számára. A javasolt ajánlás arra törekszik, hogy támogassa legalább 50 szakmai kiválósági központ³⁵ létrehozását, amelyek világszínvonalú referenciapontként szolgálnak mind a fiatalok alapképzéséhez, mind pedig a felnőttek továbbképzéséhez és átképzéséhez³⁶.

Például egy, a kulturális és kreatív ágazatokban működő, az Erasmus által finanszírozott szakképzési központ létrehoz egy tudásalkotókból (kutatók és szakképzési szolgáltatók) és más országokban lévő partnerekkel együttműködő vállalatokból álló hálózatot. A hálózat innovációs központokat hoz létre az ágazati kkv-k, a képzett szakemberek és a szakképzésben tanulók támogatására. Kidolgoz és bevezet egy képzési programot, amely a vállalkozói készségekre, a problémamegoldásra, a kritikus gondolkodásra és a folyamat-/termékinnovációra összpontosít, továbbá üzleti inkubátorházakat hoz létre a szakképzésben tanulók és a kulturális és kreatív ágazatokban dolgozók, valamint az oktatók számára.

2.4. Az európai egyetemek hálózatainak kialakítására irányuló kezdeményezés megvalósítása és a tudósok továbbképzése

A felsőoktatás nélkülözhetetlen eszköz, amely biztosítja a diákok számára azokat a készségeket, amelyekre szükségük lesz a jövőben. Az egyetemeken olyan fejlett tudást és készségeket generálnak, amelyek segítik a társadalmat a nagy kihívások innováció útján történő kezelésében. Ellátják az embereket a szakmai, társadalmi és személyes fejlődésük fokozását lehetővé tevő, magas szintű készségekkel. A gyorsan változó munkaerőpiac és a társadalmi átalakulások szükségessé teszik a felsőoktatási intézmények átalakítását és

³³ A szakképzési kiválóság és nemzetköziesítés támogatásának céljával az európai szakmai alaprofilok európai szinten meghatároznák a közös képzési tartalom egy bizonyos arányát. A profilok – az Europass platform részeként, és ahol lehetséges, digitális szakképzési eszközökkel kiegészítve – jelentős mértékben előmozdíthatják a tanulók és a munkavállalók mobilitását, a képesítések automatikus elismerését, valamint a közös szakképzési tantervek, képesítések és mikrotanúsítványok kidolgozását.

³⁴ Az Európai Bizottság tanulmánya a szakképzési kiválósági központok feltérképezéséről: <https://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=738&langId=hu&pubId=8250&furtherPubs=yes>

³⁵ Ez a törekvés a Bizottság következő többéves pénzügyi keretre vonatkozó javaslatára alapul.

³⁶ Ezt az intézkedést az Európai Kutatási Térséggel együtt koordinálják.

azok jobb hozzáigazítását a gazdasági környezethez annak biztosítása érdekében, hogy végzett hallgatóik rendelkezzenek a munkaerőpiacon – és különösen a kettős átálláshoz – szükséges képzettséggel és készségekkel.

A kutatók a tudomány és az innováció élvonalában vannak, és speciális készségekre van szükségük. Többet lehetne tenni ennek meghatározása, valamint a tudományos körökön belüli és kívüli sikeres pályafutásukhoz szükséges alapkészségek meghatározása, továbbá a tudósok Európán belüli mobilitásának előmozdítása érdekében is.

5. intézkedés: Az európai egyetemek hálózatainak kialakítására irányuló kezdeményezés megvalósítása és a tudósok továbbképzése

Az „Európai Egyetemek” kezdeményezés megvalósítása érdekében a Bizottság, szoros együttműködésben az érdekelt felekkel és a tagállamokkal, a következőket fogja tenni:

- Részt vesz – az Erasmus program (2021–2027) és az Európai horizont keretében – az „Európai Egyetemek” kezdeményezés teljes körű bevezetésében, beleértve a felsőoktatási intézmények közötti hatékony és mélyebb transznacionális együttműködés előtt álló akadályok eltávolítását, valamint a gazdasági szereplőkkel való együttműködés elmélyítését is, különösen a kettős átállás előmozdítása érdekében. Az „Európai Egyetemek” kezdeményezés szabványokat állapít meg a felsőoktatási intézmények átalakításával kapcsolatban az európai oktatási térségre és az Európai Kutatási Térségre vonatkozóan, valamint lehetővé teszi az egész életen át tartó tanulást és a tehetségek cseréjét.
- Megvizsgálja a kutatási és innovációs dimenziójából eredő további lehetőségeket, hogy segítsen megszüntetni a felsőoktatási intézmények közötti hatékony transznacionális együttműködés előtt álló akadályokat, az Erasmus+ és a Horizont 2020 kísérleti felhívásai során levont tanulságokra építve. A Bizottság meghatározza a tagállami intézkedések támogatásának területeit, konkrét megközelítést tár fel az „európai diplomára” és az „Európai Egyetemek” kezdeményezés alapszabályának megvalósíthatóságára (a határokon átnyúló jogi kérdések kezelése érdekében), valamint az európai elismerési és minőségbiztosítási rendszerre vonatkozóan.
- Együttműködik az Európai Innovációs és Technológiai Intézettel (EIT) és más, az Európai Kutatási Térségben működő releváns kezdeményezésekkel annak érdekében, hogy összefogja az üzleti, oktatási és kutatási területen működő vezető szervezeteket, különösen a tudományos és innovációs társulások révén, hogy segítsen innovatív oktatási és tanulási megoldásokat kidolgozni, képezze az innovátorok következő generációját, és kísérje a felsőoktatási intézmények nagyobb mértékben vállalkozószellemű szervezetekké való átalakulásának folyamatát.
- Összefogja a tudományos köröket és az ipart egy új, igény szerint rendelkezésre álló tehetségekkel zajló ismeretcsere tesztelése révén, amely megfelel a vállalatok kutatási és innovációs igényeinek, kiegészítve az egyetemek és a vállalkozások közötti együttműködést.

A **tudósok továbbképzése** érdekében a Bizottság a következőket fogja tenni az érdekelt felekkel és a tagállamokkal való szoros együttműködésben:

- Kidolgoz egy európai kompetenciakeretet a kutatók számára, és támogatja a kutatók számára szükséges alapkészségek kialakítását.
 - Meghatározza a készségek taxonómiáját a kutatók számára, amely lehetővé fogja tenni a képzett munkaerő ideiglenes elvándorlásának statisztikai nyomon követését, és megállapodik a tagállamokkal a nyomon követést és a statisztikai elemzéseket lehetővé tevő mutatókról.
 - Nyílt tudománnyal és tudományirányítással kapcsolatos tanterveket dolgoz ki a kutatók számára.
-

2.5. A zöld és digitális átállást kísérő készségek az állások területén és azon túl

A jövő állásai a kettős átálláshoz szükséges készségeket igényelnek. A zöld átálláshoz szükségesek az emberek készségeibe történő befektetések annak érdekében, hogy növeljük a zöld – többek között digitális – technológiákat építő és ismerő, a zöld termékeket, szolgáltatásokat és üzleti modelleket fejlesztő, az innovatív, természet alapú megoldásokat létrehozó, valamint a tevékenységek környezetvédelmi lábnyomának minimalizálását segítő szakemberek számát³⁷. Európa ezenkívül csak akkor válik klímasemleges kontinenssé, erőforrás-hatékony társadalommá és körforgásos gazdasággá, ha tájékozott népességgel és munkaerővel rendelkezik, amely tisztában van azzal, hogy hogyan kell környezetbarát módon gondolkodni és cselekedni.

Hasonlóképpen, az emberközpontú digitális átállás megvalósításához a digitális készségek terén ugrásszerű változásra van szükség. Az európai polgároknak – a férfiaknak és a nőknek egyaránt – már ma is digitális készségekre van szükségük a magánéletükben és a munkájukban: bizonyos állaskategóriákban az állások több mint 90 %-a speciális típusú digitális készségeket igényel³⁸. A világjárvány és annak életünkre és a gazdaságokra gyakorolt következményei rávilágítottak a digitalizáció jelentőségére az uniós gazdaság és társadalom minden területén. Csakugyan, minden 10 munkavállalóból csaknem 4 távmunkában kezdett dolgozni a járvány megfékezésére irányuló intézkedések alatt³⁹. Ezenkívül 2005 és 2016 között az új munkahelyek 40 %-a digitálisan intenzív ágazatokban jött létre⁴⁰. A digitális szakértők iránti gyorsan növekvő kereslet azonban nem elégíthető ki. Például 291 000 szakember hiányzik a kiberbiztonság területén⁴¹.

Ezenkívül a digitális technológiák alkalmazása digitálisan képzettebb munkaerőt igényel majd minden készségszinten és minden életkorban az összes gazdasági ágazatban, beleértve a nem technológiai ágazatokat is. A Covid19-világjárvány és az ennek következtében bevezetett, a járvány megfékezésére irányuló intézkedések határozott emlékeztetőül szolgáltak arra, hogy az európai munkaerőnek – és tágabb értelemben a teljes lakosságnak – gyorsan javítania kell digitális készség szintjét.⁴² Ez különösen jól látható volt az oktatási ágazatban, a diákok, a tanárok és az oktatók számára egyaránt.

6. intézkedés: A kettős átállást támogató készségek

A Bizottság a következők révén fogja támogatni a **zöld átmenetet szolgáló készségek** elsajátítását:

- A zöld átállást szolgáló készségek taxonómiájának meghatározása, amely lehetővé teszi majd a foglalkozásaink környezetbaráttá tételének statisztikai nyomon követését.
- A tagállamokkal való megállapodás olyan mutatókról, amelyek lehetővé teszik a zöld készségek fejlesztésének nyomon követését és statisztikai elemzését.
- Az éghajlatváltozást, a környezetvédelmi problémákat, a tiszta energetikai átállást és a

³⁷ Az Unió biogazdasági stratégiájának bevezetése jó példája annak, hogy ebbe az irányba haladunk, a készségek fejlesztését lehetővé tévő intézkedésekkel, az oktatással való szinergiákkal és az egész életen át tartó tanulással.

³⁸ [ICT for work: Digital Skills in the Workplace \(IKT a munka világában: Digitális készségek a munkahelyen\): az Ecorys és a Danish Technology Institute által az Európai Bizottság számára készített tanulmány, 2017](#)

³⁹ [Eurofound, Élet, munkavégzés és Covid19, 2020. április.](#)

⁴⁰ OECD (2019), [Going Digital: Shaping Policies, Improving Lives](#) (Digitális átállás: A szakpolitikák alakítása és az életminőség javítása), OECD Publishing, Párizs. v.ö. [OECD Foglalkoztatási kilátások, 2019: A munkavégzés jövője](#), 2.1. szövegdoz

⁴¹ ENISA, *Cybersecurity skills development in the EU* (A kiberbiztonsági készségek fejlesztése az EU-ban), 2020. március

⁴² A Bizottság digitális gazdaság és társadalom fejlettségét mérő mutatója (DESI) évente nyomon követi az alap- és haladó szintű digitális készségek szintjét az egyes tagállamokban és az Unióban.

fenntartható fejlődést szolgáló oktatással kapcsolatos európai kompetenciakeret kidolgozása, amely meghatározza majd a zöld kompetenciák különböző szintjeit.

- A munkaerőpiacra vonatkozó alapvető zöld készségek kidolgozásának támogatása annak érdekében, hogy útmutatást nyújtson a képzésekhez a gazdaság egészében, hogy megteremtse az éghajlat-, környezet- és egészségtudatos szakemberek és a zöld gazdasági szereplők generációját.
- A környezetvédelmi és éghajlati megfontolások iskolai oktatásba, felsőoktatásba, szakképzésbe, valamint a szakmai képzésbe való beépítésének segítése.

A Bizottság támogatni fogja azt, hogy **a digitális készségeket mindenki elsajátíthassa**, különösen a következők révén:

- A digitális oktatási cselekvési terv naprakésszé tétele és a digitális jártasság, készségek és kapacitás javítására vonatkozó jövőkép bemutatása az oktatás és a képzés valamennyi szintjén, valamint a digitális készségek valamennyi szintjén (az alacsonytól a fejlett szintig). A Covid19-válságból az egyes területeken (mint például az online tanulás) levont tanulságok alapján a cselekvési terv célja a megalapozott digitális kompetenciák és szervezeti képességek fejlesztésének támogatása az oktatási és képzési rendszerekben (ideértve a távoktatást is), teljes mértékben kiaknázva a kialakulóban lévő technológiák, az adatok, a tartalmak és a platformok lehetőségeit arra vonatkozóan, hogy az oktatást és a képzést a digitális kornak megfelelővé tegye.
- A Digitális Európa program végrehajtása, amelynek célja az Unió stratégiai digitális kapacitásainak kiépítése, a szuper-számítástechnikára, a mesterséges intelligenciára, a kiberbiztonságra és a fejlett digitális készségek fejlesztésére irányuló befektetések erősítése.
- Digitális intenzív tanfolyamok támogatása a kkv-k számára, valamint „digitális önkéntes” program megvalósítása a jelenlegi munkaerő digitális területeken történő továbbképzése érdekében, amint azt már bejelentették az uniós kkv-stratégiában. A Bizottság emellett támogatja és összekapcsolja az olyan kkv-közvetítőket, mint a klaszterek, az Enterprise Europe Network és a digitális innovációs központok, hogy segítse a kkv-k alkalmazottainak többek között a fenntarthatóság területén történő továbbképzését.
- Az uniós gyorsító IKT-képzések támogatása rövid távú, intenzív képzések biztosítása érdekében, az IKT-készséghiányok kezelésére, a nemi szempontból kiegyensúlyozott részvételre összpontosítva.

Anna egy kis logisztikai vállalkozást vezet. Azáltal, hogy részt vett egy gyorsító IKT-képzésen, csapatával együtt kiépítették azokat az új készségeket, amelyekre szükségük van az éghajlatbarát szállítási útvonalak tervezéséhez és létrehozásához.

A STEM-készségek (a természettudományok, a technológia, a műszaki tudományok és a matematika) kulcsfontosságúak a kettős átállás előmozdításához. A gyors technológiai innováció időszakában a vállalatoknak olyan emberekre van szükségük, akik magas szintű készségekkel rendelkeznek a STEM-tárgyakban. Az ilyen készségek nélkülözhetetlenek az új technológiák használatához, és a STEM-készségek magas szintje kritikus jelentőségű az élvonalbeli IKT-területeken (például az MI vagy a kiberbiztonság területén) zajló innováció előmozdításához. Azonban csupán minden ötödik európai fiatal szerez felsőfokú végzettséget STEM-területen, ami évente kevesebb mint kétmillió STEM-szakon végzett szakembert jelent⁴³. Ennek a számnak növekednie kell, ami a STEM-pályák népszerűsítésével érhető el, különösen a nők körében. Jelenleg az Unióban csak feleannyi nő végez STEM-területen, mint férfi, bár a tagállamok között rendkívül nagyok az eltérések⁴⁴. A más felsőfokú programok helyett a STEM-területre

⁴³ https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php/Tertiary_education_statistics#Graduates

⁴⁴ Eurostat-adatok a felsőfokú STEM-végzettséget szerző szakemberekről [educ_uae_grad04].

való beiratkozás gyakran a középiskolai teljesítményen múlik⁴⁵, de mivel a lányok jobb eredményeket érnek el a digitális jártasságban, mint a fiúk,⁴⁶ egyértelmű, hogy az általános társadalmi megítélések és attitűdök is szerepet játszanak⁴⁷. Szükséges, hogy a fiatal tanulók, és különösen a lányok jobb magyarázatot kapjanak arra vonatkozóan, hogy milyen lehetőségeket nyújt egy STEM-pálya választása.

Európában jelentős azoknak a létszáma, akiknek **vállalkozói törekvéseik** vannak, többek között növekvő tendencia jellemzi a szociális vállalkozásokat is. Mindkettő előmozdítja a munkahelyteremtést és hozzájárul a gazdasági növekedéshez a fokozott verseny, a termelékenység és az innováció révén. Annak érdekében, hogy e törekvéseket valóra váltsuk, jelentős javulás szükséges ahhoz, hogy a hangsúlyt áthelyezzük a vállalkozói készségek fejlesztésére. A pályaválasztási tanácsadási rendszernek és gyakorlatoknak megfelelően foglalkozniuk kell a vállalkozói dimenzióval is. A szociális vállalkozásokkal és más szociális gazdasági üzleti modellekkel kapcsolatos tájékoztatás továbbá segíthet a vállalkozói lét vonzerejének és az azzal kapcsolatos érdeklődésnek a fokozásában is. A (például a körforgásos gazdasággal kapcsolatos) munkahelyteremtésben úttörő szociális gazdaság szintén támogatja a társadalmi befogadást és a zöld átállást.

A technikai készségeken túl a munkaerőpiacon egyre nagyobb szükség van olyan transzverzális készségekre, mint az együttműködés, a kritikus gondolkodás és a kreatív problémamegoldás. A robotok és algoritmusok által a munkaerőpiacra gyakorolt növekvő befolyás tovább növeli az olyan egyedien „emberi” készségek iránti igényt, mint az empátia és az összetett környezet változásaihoz való alkalmazkodás. Ezek a készségek a növekvő ezüst gazdaságra és a gondozási szolgáltatásokat nyújtó gazdasági ágazatokra tekintettel is különösen fontosak a demográfiai változások miatt, és magas irántuk a kereslet a munkaerőpiacon. Bár az iskoláknak is megvan a szerepük, ezeknek a készségeknek a fejlesztése gyakran a formális tanuláson kívül történik, a munkahelyen és az élet során. Ezeknek a készségeknek az azonosítása, elismerése és közlése nehéz lehet, az Unió transzverzális készségekre irányuló fellépésének következő szakaszában ezért többet kell tenni annak érdekében, hogy rögzítsék ezeket.

7. intézkedés: A STEM-végzettségű szakemberek létszámának növelése és a vállalkozói és transzverzális készségek előmozdítása

A Bizottság a következőket fogja tenni annak érdekében, hogy hozzájáruljon a **STEM-végzettségű szakemberek** szükséges létszámnöveléséhez:

- Növeli a STEM-tanulmányok és -pályák vonzerejét, a lányok és nők odavonzására irányuló célzott fellépésekkel, valamint több tudományágat átfogó és innovatív oktatási és tanulási megközelítést ösztönözve az iskolákban, a szakképzésben és a felsőoktatásban.
 - Az európai oktatási térségről szóló kommunikáció részeként tevékenységeket vezet be a tanárok számára, amelyek segítenek kezelni a STEM-tanárok hiányát az uniós országokban és régiókban.
 - Előmozdítja a tudományos oktatást a kutatási és innovációs intézkedésekben, például a kulcskompetencia- és értékelési keretrendszer kidolgozása révén. A tudományos oktatással kapcsolatos kutatási eredmények terjesztése az Európai Iskolahálózattal partnerségben; valamint a különböző európai országokból az iskolákat összefogó, társadalmi szerepet vállaló portálok használata, nevezetesen az olyan portáloké, amelyek tapasztalattal rendelkeznek a nyitott iskolák kultúrájával kapcsolatban.
 - Egy integrált keretrendszer és tanulási kontinuum támogatása többek között a középiskolai
-

⁴⁵ OECD, *Why don't more girls choose STEM careers* (Miért nem választ több lány STEM-pályát).

⁴⁶ 2018. évi nemzetközi számítástechnikai és informatikai műveltségi vizsgálat (ICILS)

⁴⁷ Európai Bizottság, 2016, *Több STEM-végzettségű szakemberre van szüksége az Uniónak?*, 3.3.1. szakasz

és a felsőoktatási rendszerek között, az oktatás és az üzleti élet között az üzleti szakemberekkel való partnerségekben, és a nyitott iskolák, valamint a kutatási alapú módszerek, versenyek és civil tudomány további folytatása.

A **vállalkozói készségek** előmozdítása érdekében a Bizottság elindítja a vállalkozói készségek európai fellépését, amely a vállalkozói szemléletmód és az reziliensebb munkaerő kialakítására összpontosít. Az intézkedés a következőkre terjed ki:

- A meglévő hálózatok kiaknázása és összekapcsolása az európai vállalkozói támogatás biztosításához a feltörekvő vállalkozók számára, a fiatal női vállalkozókra és az önfoglalkoztatási lehetőségekre összpontosítva a digitális és a zöld gazdaságban, amely magában foglal egy tudásplatformot a vállalkozói készségekről szóló online erőforrásokról és az együttműködési lehetőségekről⁴⁸.
- Támogatás a finanszírozási programokban a vállalkozói készségekkel kapcsolatos tevékenységekkel, az európai vállalkozói mobilitással, valamint az EntreComp, az európai vállalkozói kompetenciakeret módszeres használatával kapcsolatban.
- A vállalkozói készségek népszerűsítése az oktatás és a képzés valamennyi szintjén – az általános- és középiskolai oktatástól a szakképzésig és a felsőoktatásig, hogy biztosítsák a diákok számára a tudást és a motivációt a vállalkozói tevékenységek ösztönzéséhez.

Ez a fellépés kiegészíti a Bizottság közelgő szociális gazdasági cselekvési tervét, amely többek között népszerűsíti majd a szociális gazdaság által megteremtett vállalkozói lehetőségeket, mint például a helyi közösségek segítségét, a helyi zöld megállapodások megkötését és a kiszolgáltatott helyzetben lévő csoportok aktiválását.

A **transzverzális készségek** előmozdítása érdekében a Bizottság a következőket fogja tenni:

- Stratégiai keretrendszert biztosít a transzverzális készségek elismeréséhez, az európai hitelesítési szakemberek támogatása érdekében.
- Erőforrásokat fejleszt a transzverzális készségek munkáltatók és foglalkoztatási szolgáltatók általi hitelesítésének támogatása érdekében. Ez magában foglalja majd az egész Unióra kiterjedő online tanfolyamok és a kapcsolódó mikrotanúsítványok lehetőségének megvizsgálását a hitelesítési szakemberek számára, valamint az olyan úttörő hitelesítési szervezetek hálózatának létrehozását, amelyek megoszthatják a bevált módszereket.

Az évente megrendezett **Fiatal Tudósok Európai Unió Versenye** egyike a fiatal tudományos tehetségek bemutatására szolgáló kiemelt európai rendezvényeknek. Ennek keretében nemzeti tudományos versenyeket indítanak el (14 és 20 év közötti fiatalok számára), amelyek nyertesei versenyezhetnek európai társaikkal.

A **Covid19-világjárvány és a kapcsolódó, a járvány megfékezésére irányuló intézkedések rámutattak az életviteli készségek jelentőségére**, valamint annak fontosságára, hogy képesek legyünk közösségként alkalmazkodni, kezelni a változásokat és gondoskodni egymásról. A reziliencia, a médiatudatosság, a polgári kompetenciák, a pénzügyi, környezetvédelmi és egészségügyi jártasság kulcsfontosságúak ebben az összefüggésben. A nyílt, demokratikus társadalmak az aktív polgároktól függenek, akik képesek különbséget tenni a különböző forrásokból származó információk között, azonosítani a dezinformációkat, tájékozott döntéseket hozni, valamint reziliensek és felelősen cselekednek.

A **felnőttkori tanulásra vonatkozó európai cselekvési program** megkönnyítette az európai együttműködést ezen a területen az elmúlt évtized során. Többet kell tenni annak érdekében, hogy támogassuk az embereket e készségek elsajátításában, és megerősítsük a

⁴⁸ [A nemek közötti egyenlőségre vonatkozó stratégia kiemeli, hogy az uniós kohéziós politika támogatja a női vállalkozásokat.](#)

kompetenciafejlesztési pályákat⁴⁹ a felnőttek számára, különösen azok esetében, akik alacsonyabb szintű készségekkel és képesítésekkel rendelkeznek. Ez túlmutat a munkához szükséges készségfejlesztésen, de magában foglalja az önkéntes munkát és az idősebbeket is, akiknek ugyanúgy szükségük van új készségekre.

8. intézkedés: Életviteli készségek

A Bizottság a tagállamokkal együtt a felnőttkori tanulásra vonatkozó európai cselekvési program új prioritásain fog dolgozni annak érdekében, hogy kiegészítse a megújult európai együttműködési keretet az oktatásban és képzésben, és támogassa az Egyesült Nemzetek fenntartható fejlődési céljainak elérését. Célja az átfogó, minőségi és inkluzív felnőttoktatási rendszerek kiépítése, amelyek mindenkit elérnek, beleértve az időseket is, és különösen azokat, akiknek legnagyobb szükségük van arra, hogy hozzáférjenek az oktatáshoz, ideértve a távoktatást és az elektronikus távoktatást is. Előnyben részesíti majd a nem formális, az élet minden területére kiterjedő tanulást, az intergenerációs, az interkulturális és a közösségi tanulást. A helyi oktatási központok, könyvtárak és a szélesebb közösség és a civil társadalom támogatást kapnak arra, hogy együttműködjenek a felnőttek motiválásában és abban, hogy lehetővé tegyék számukra a tanulást, ezáltal támogatva a válsággal szembeni rezilienciát.

Krzysztof (74 éves) beiratkozott a helyi könyvtárban egy digitális készségeket fejlesztő tanfolyamra. Itt megtanulta, hogyan szerezzen időpontot az orvosnál és vásároljon vonatjegyet online. Új szenvedélye a csevegőcsoport a helyi közösségi kapcsolatokról, ahol jelenleg kampányt szervez a zöldterületek növelése érdekében.

3. OLYAN ESZKÖZÖK FEJLESZTÉSE, AMELYEK LEHETŐVÉ TESZIK AZ EMBEREKNEK, HOGY ÉLETÜK SORÁN MINDVÉGIG FEJLESSZÉK A KÉSZSÉGEIKET

A készségfejlesztési program harmadik építőeleme azoknak a nélkülözhetetlen eszközöknek a fejlesztése, amelyek mindenki számára lehetővé teszik – legyenek akár munkavállalók, akár munkanélküliek vagy inaktívak –, hogy életük során mindvégig fejlesszék a készségeiket. A készségek segíthetik az egyént abban, hogy előrehaladjon a karrierje során, és hogy sikeresen kezelje a munkahelyek közötti váltásokat. Kizárólag az egész életen át tartó tanulás valódi kultúrájának meghonosításával biztosíthatunk egy versenyképes gazdaságot és összetartó társadalmat, és juttathatjuk érvényre a minőségi és inkluzív oktatáshoz, képzéshez és egész életen át tartó tanuláshoz való jogot, amint azt a szociális jogok európai pillérének 1. alapelve meghatározza.

3.1. Mindenki számára lehetővé tenni a tanulásban való részvételt: Egyéni tanulási számlák

A képzéshez szükséges idő hiánya, a képzés költsége, valamint az igény vagy a képzési lehetőségek ismeretének hiánya jelentős akadályai a továbbképzésnek és az átképzésnek⁵⁰. Az emberek számára nyújtott közvetlen képzési ösztönzők, mint például az egyéni tanulási számlák megvalósíthatják az egész életen át tartó tanulást. Ezek finanszírozást biztosítanak a munkahelyek fejlődő készségigényeihez való alkalmazkodáshoz, vagy a foglalkozás- vagy ágazatmódosításhoz, beleértve a más tagállamba való költözést is. Az egyéni tanulási számlák biztosíthatják, hogy a képzési jogosultságok átvihetők legyenek egyik állásból a másikba (vagy állásból

⁴⁹ HL C 484/01., 2016.12.24.

⁵⁰ Az uniós felnőttoktatási felmérés adatai alapján.

munkanélküliségbe és állásba), és bevezetésük az iránymutatási és értékelési rendszerek jelentős javításaival, valamint a képzési ajánlatok minőségével és átláthatóságával ötvözhető.

Ahol ezek léteznek, az egyéni tanulási számlák finanszírozása országonként eltérő, a nemzeti szinten meghozott stratégiai döntéseknek megfelelően. Például Franciaországban a számlák finanszírozása elsődlegesen egy munkáltatói adón keresztül történik, míg Hollandiában állami finanszírozással számolnak. E számlák feltárása során a Bizottság foglalkozni fog ezzel az alapvető elemmel, és különös figyelmet fordít majd arra, hogy biztosítsa ezek megfelelőségét a kkv-k számára.

Az egyéni tanulási számlák azt is biztosíthatják, hogy elegendő képzési forrás álljon rendelkezésre a gazdasági visszaesések alatt. Ezek lehetővé teszik az egyének számára, hogy hosszabb ideig gyűjtsék a képzési jogosultságokat, hogy az alacsony gazdasági tevékenység időszakában használhassák fel azokat, például a csökkentett munkaidejű munkavégzés időszakában, amikor több idejük van a képzésre. Ez megakadályozza a készségek kényszerű inaktivitásból fakadó leértékelődését, és segíti az egyéneket abban, hogy a sikeres munkahelyváltásokhoz szükséges készségeket sajátítsák el.

9. intézkedés: Az egyéni tanulási számlákra vonatkozó kezdeményezés

A Bizottság értékelni fogja, hogy az egyéni tanulási számlákra vonatkozó lehetséges európai kezdeményezés hogyan segíthet megszüntetni a képzéshez való hozzáférésben meglévő hiányosságokat a munkaképes korú felnőttek esetében, és lehetővé tenni számukra, hogy sikeresen kezeljék a munkaerőpiaci átmeneteket.

A Bizottság azt is értékelni fogja, hogy mely segítő szolgáltatások és egyéb tényezők tudják támogatni az egyéni tanulási számlákat. Ez magában foglalhatja a képzési lehetőségek minőségével kapcsolatos iránymutatást, hitelesítést és átláthatóságot, valamint az oktatási vagy képzési szabadságra vonatkozó rendelkezéseket. Munkája során a Bizottság széles körű konzultációkat fog folytatni a tagállamokkal, a szociális partnerekkel és valamennyi érintett érdekelt féllel.

3.2. A tanulási eredmények értékelése: a mikrotanúsítványok

Annak lehetővé tétele, hogy a munkavállalók egész életükben továbbképzéseken és átképzéseken vehessenek részt, azt is jelenti, hogy valamennyi tanulási tapasztalatot megfelelően el kell ismerni. A munkavállalók egyre nagyobb mértékben vesznek részt rövid és személyre szabott képzéseken, és ezekre vonatkozóan elismerést kell kapniuk. Ilyen tanfolyamokat sokféle oktatási és képzési szolgáltató nyújthat (pl. a felsőoktatási intézmények, a szakképzési szolgáltatók, a kutatási szervezetek, az ipar, a szociális partnerek, a kereskedelmi kamarák, az ipari vagy kézműipari kamarák, a civil társadalmi szervezetek).

A mikrotanúsítványok⁵¹ elismerik és rögzítik az ilyen rövid tanfolyamok eredményeit, sok esetben a digitális területen. Növelhetik a különböző oktatási pályák/rendszerek közötti átjárhatóságot és javíthatják a rugalmasságot. A tanulást nagyobb mértékben az egyéni igényekhez igazíthatják, és így előmozdítják az innovatívabb és inkluzívabb megközelítéseket, és megkönnyítik a munkaerőpiachoz való hozzáférést és a munkahelyváltásokat. Emellett megkönnyíthetik a továbbtanulást is, mivel összegyűjthetők egy nagyobb tanúsítvány megszerzése céljából, ami lehetővé teszi az

⁵¹ A mikrotanúsítványok olyan dokumentált nyilatkozatokként határozhatók meg, amelyek elismerik az adott személy tanulási eredményeit, amelyek kis mennyiségű tanulással kapcsolatosak, és amelyeket a felhasználó számára láthatóvá tesznek egy (digitális vagy nyomtatott formátumú) tanúsítványban, jelvényben vagy igazolásban.

egyének számára, hogy az idők során több intézményből, ágazatból vagy határokon átnyúlóan, valamint online, e-tanulási programokon keresztül is tanulási eredményeket gyűjtsenek. Azonban egyelőre még nem létezik európai szabvány a mikrotanúsítványok minőségének, átláthatóságának és elterjedésének támogatására az Unión belül.

10. intézkedés: A mikrotanúsítványokkal kapcsolatos európai megközelítés

A Bizottság javasolni fog egy új kezdeményezést a mikrotanúsítványok minőségének, átláthatóságának és elterjedésének támogatására az Unión belül. Különösen:

- Kidolgoz valamennyi érintett érdekelt féllel (állami és magán oktatási és képzési szolgáltatók, szociális partnerek, kereskedelmi kamarák, munkáltatók) együtt olyan európai szabványokat, amelyek kezelik a minőséggel és az átláthatósággal kapcsolatos minimumkövetelményeket. Ez bizalmat épít majd a mikrotanúsítványok iránt, és megkönnyíti azok hordozhatóságát és elismerését az EU-ban.
- A nemzeti képesítési hatóságokkal folytatott párbeszéd keretében megvizsgálja a mikrotanúsítványok képesítési keretrendszerekbe való beépítésének lehetőségét.
- Megkönnyíti az egyének számára a megszerzett mikrotanúsítványok tárolását és munkáltatók számára történő bemutatását az Europasson és annak digitális tanúsítványán keresztül.

Ez a kezdeményezés többek között a nem formális és az informális tanulás eredményeinek érvényesítéséről szóló 2012-es tanácsi ajánlás értékelésének eredményeire épül, amelyek közzététele a készségfejlesztési programmal párhuzamosan történt.

Ivana tapasztalt áruházi raktárvezető. Egy új szoftver lehetővé teszi, hogy kevesebb hulladékot termeljenek – ha Ivana és kollégái el tudják sajátítani annak használatát. Az iparszövetség által biztosított rövid, célzott képzési modul elvégzésével Ivana új készségei igazolásaként – amelyeket jelenlegi és jövőbeli munkáltatójánál is használhat majd – mikrotanúsítványt fog kapni.

3.3. A készségek bemutatása: az új Europass platform

Amint az adott személy rendelkezik egy, a készségeit igazoló tanúsítvánnyal, képesnek kell lennie arra, hogy kommunikálja ezt, amikor egy állásra vagy további oktatásra jelentkezik. Az új technológia lehetőségeket kínál arra, hogy a hagyományos önéletrajzon túl más módokon is kommunikálják a készségeket, és hogy összekapcsolják az embereket a tanulási- és álláslehetőségekkel.

A készségfejlesztési programmal együtt elindított új Europasst úgy alakították ki, hogy az EU online eszköze legyen, amely segít az embereknek hatékonyan kommunikálni a készségeiket és képesítéseiket, és proaktívan utat mutat számukra az állás- vagy tanulási lehetőségekhez. Ingyenes eszközöket és tájékoztatást nyújt minden hivatalos uniós nyelven a tanulók, a munkavállalók és az álláskeresők számára, hogy kezelhessék karrierjük és tanulásuk minden egyes szakaszát.

11. intézkedés: Az új Europass platform

Az új Europass platform támogatni fogja az embereket abban, hogy kezeljék karrierjüket egy gyorsan változó munkaerőpiacon. A modernizált eszközökkel és az európai tanulással és munkavégzéssel kapcsolatos információkkal a továbbfejlesztett eszköz a következőkre alkalmas:

- iránymutatást ad a felhasználóknak készségeik értékeléséhez és leírásához, valamint ahhoz,

hogy kommunikálják képzéseiket és tapasztalatukat a képzési szolgáltatók és a munkáltatók felé, hogy megtehessek a következő lépést képzésük vagy munkájuk során;

- releváns állásokat (az EURES⁵² és az Euraxess⁵³ állásportálokon keresztül), valamint tanulási lehetőségeket javasol az Europass felhasználói számára;
- felhasználja a készségekkel kapcsolatos információgyűjtést, hogy személyre szabott információkat biztosítson a készségekkel kapcsolatos tendenciákról és készséghiányokról a felhasználók számára, amikor pályamódosítást vagy más országba költözést terveznek;
- lehetővé teszi az oktatási és képzési intézmények számára a digitális oklevelek és tanúsítványok kiadását a tanulók számára az „Europass digitális tanúsítványok” Európa-szerte használt digitális formátumában, ösztönözve a könnyebb elismerést;
- támogatja a „gyorsított” elismerést, csökkentve az adminisztratív terheket és visszaszorítva a csalásokat a képesítések munkáltatók és képzési szolgáltatók által történő automatikus hitelesítésének támogatásával; valamint
- támogatja a legálisan tartózkodó migránsokat abban, hogy bemutassák készségeiket és képesítéseiket, és megkönnyíti elismerésüket a jobb információk révén⁵⁴. A „harmadik országbeli állampolgárok készségprofil-készítő uniós eszköze”, amelyet jelenleg a befogadó államokban használnak, valamint azoknál a szervezeteknél, amelyek iránymutatást nyújtanak és támogatják a menedékkérők és menekültek integrációját, az új Europasshoz lesz kapcsolva.

Daniela már sok munkahelyen dolgozott autószerelőként, mióta elvégezte a középiskolát, és nem biztos benne, hogy mi legyen a karrierje következő lépése. Az új Europassnak köszönhetően létrehozhat egy személyes Europass profilt, ahol rögzítheti az összes készségét és tapasztalatát, és tárolhatja az okleveleit és tanúsítványait. Az Europass állásokat és tanfolyamokat fog javasolni Daniela számára, aki információkhoz férhet hozzá a közelében lévő pályaaorientációs szolgáltatásokról, valamint az Unión belüli tanulásról és munkavégzésről.

4. AMBICIÓZUS KÉSZSÉGFEJLESZTÉSI CÉLKITŰZÉSEK

Ezzel a programmal a Bizottság egy új és dinamikus készségfejlesztési politikát határoz meg uniós szinten, amelynek célja, hogy iránymutatást nyújtson a tagállamok számára, segítse a kettős átállás előmozdítását, és biztosítsa a Covid19-világjárvány hatásaiból való társadalmi-gazdasági helyreállítást. **A sikeresség érdekében az egész életen át tartó tanulásnak mindenki számára valósággá kell válnia Európában, minden egyes tagállamban és minden egyes régióban.**

A program teljesítése érdekében, és szem előtt tartva a helyreállítás és a gyorsuló átalakulások által adott lendületet, a Bizottság számszerűsíthető célkitűzések megállapítását javasolja a meglévő mutatók⁵⁵ alapján, amelyeket 2025-ig nyomon kell követni.

Először is jelentős mértékben növelnünk kell a felnőttek részvételét a tanulásban általánosságban – csak ez garantálja az egész életen át tartó tanulás megközelítését.

⁵² Az EURES az Európai Foglalkoztatási Mobilitás Portálja, amely megkönnyíti a munkavállalók szabad mozgását az Unión belül. Online állásadatbázist biztosít, és rengeteg információt nyújt az Unión belüli mobilitásról az álláskeresők és munkáltatók számára. <https://ec.europa.eu/eures/public/hu/homepage>

⁵³ Az EURAXESS – Kutatók mozgásban <https://euraxess.ec.europa.eu/> weboldal információkat és támogató szolgáltatásokat nyújt a hivatásos kutatók számára, támogatva a kutatói mobilitást és szakmai előmenetelt, és ezzel egyidejűleg fokozza a tudományos együttműködést Európa és a világ többi része között.

⁵⁴ A jogszerűen tartózkodó migránsok továbbra is nehézségekkel szembesülnek az Unión kívül megszerzett készségeik és képesítéseik bemutatásakor. v.ö. JRC (2020) „Külföldi oklevelek, születési régió és a felsőfokú oktatás kihasználhatatlansága az EU-ban”.

⁵⁵ Az elérhető mutatók gyakran nem teszik lehetővé a képzés minőségi szempontjainak figyelembevételét. Ez a készségfejlesztési program nyilvánvalóan ugrásszerű változást mozdít elő kvalitatív szempontból is azáltal, hogy előtérbe helyezi a „munkához szükséges készségfejlesztés” alapelvét.

Emellett – annak biztosítása érdekében, hogy a helyreállítás és a kettős átállás társadalmilag méltányos legyen – a Bizottság határozott célkitűzéseket is javasol az alacsonyan képzett felnőttek és a munkanélküliek tanulásban való részvételére vonatkozóan.

- **2025-re az Unióban 120 millió felnőttnek kell tanulásban részt vennie minden évben. Ez megfelel a felnőtt népesség 50 %-ának, és erre a csoportra vonatkozóan körülbelül 540 millió képzési tevékenységnek az ötéves időszakban.**
- **2025-re az Unióban 14 millió alacsony képesítésű felnőttnek kell tanulásban részt vennie minden évben. Ez megfelel a csoport 30 %-ának, és erre a csoportra vonatkozóan körülbelül 60 millió képzési tevékenységnek az ötéves időszakban.**

Ennek a mutatónak a nyomon követése, az e közleményben meghatározott intézkedésekkel kombinálva pozitívan fog hozzájárulni az alacsony képesítésű felnőttek arányának csökkentéséhez is, amelynek értéke jelenleg 22 % (2019), és ahol Európa lemarad a globális versenytársaihoz képest.

- **2025-re 2 millió álláskeresőnek, vagyis öt álláskeresőből egynek friss tanulási tapasztalattal kell rendelkeznie. Ez erre a csoportra vonatkozóan körülbelül 40 millió tanulási tevékenységnek felel meg az ötéves időszakban.**⁵⁶

A tanulás tartalmának tekintetében sokféle készség lesz szükséges annak biztosításához, hogy sikeres legyen a helyreállítás és a kettős átállás. A Covid19 által előidézett, a járvány megfékezésére irányuló intézkedések által súlyosbított helyzetben a digitális készségek értéke kritikus a munkavégzés, a tanulás és a társadalmi interakciók során. Ez az oka annak, hogy a negyedik nyomon követendő célkitűzés a legalább alapfokú digitális készségekkel rendelkező felnőttek aránya.

- **2025-re 230 millió felnőttnek kell rendelkeznie legalább alapfokú digitális készségekkel, ami az Unió felnőtt lakosságának 70 %-át teszi ki.**

A zöld átállásnak méltányosnak kell lennie, és külön figyelmet kell fordítani a különösen érintett munkavállalókra és régiókra. A készségek kulcsfontosságúak a törekvéssel kapcsolatban. Ebben a szakaszban még nem léteznek a zöld készségekre vonatkozó mennyiségi mutatók. A Bizottság ki fog dolgozni ilyen mutatókat (6. intézkedés).

Felszólítjuk a tagállamokat, az oktatási és képzési szolgáltatókat, a szociális partnereket, a vállalkozásokat, a tanulók képviselőit és valamennyi releváns érdekelt felet, hogy vitassák meg a gazdaságpolitikai koordináció európai szemeszterének összefüggésében, hogy milyen módon érhetjük el ezeket a célkitűzéseket.

A célkitűzések elérése irányában tett előrehaladást rendszeresen nyomon követik az európai szemeszterben⁵⁷. Az elért eredményeket az éves közös foglalkoztatási jelentésben teszik majd közzé, és azok a készségekre, oktatásra és képzésre vonatkozó, célzottabb országspecifikus ajánlások elemzési alapjául szolgálnak majd. Amikor

⁵⁶ A tanulási tevékenységek esetén 3 hónapos átlagos időtartamot feltételezve.

⁵⁷ A négy mutató kapcsolatban áll a szociális jogok európai pillérét kísérő szociális eredménytáblával. Az elmúlt 12 hónapban tanulásban részt vevő felnőttekről és az alapvető digitális készségekről szóló két mutató mellett, amelyek már részei a szociális eredménytáblának, az alacsonyan képzett és munkanélküli felnőttek oktatásban és képzésben való részvételéről szóló két további mutatóra teszünk javaslatot. Ezek szintén elismert mutatók, amelyeket 2018-ban megerősített a Foglalkoztatási Bizottság (Együttes foglalkoztatási jelentés 2019), és azóta is használatosak az európai szemeszterben. A digitális készségekre vonatkozó mutató megegyezik a digitális gazdaság és társadalom fejlettségét mérő mutatóban (DESI) használt mutatóval.

lehetséges, a Bizottság a célkitűzéseket nemek, földrajzi területek és – az alacsony képesítésű személyek és munkanélküliek melletti – sebezhető csoportok (például fogyatékkal élő személyek) szerint fogja nyomon követni.

Mutatók	Célkitűzése k 2025-re	Jelenlegi szint (legutóbbi rendelkezésre álló év)	Növekedés (%-ban)
A 25–64 éves felnőttek részvételi aránya a tanulásban az elmúlt 12 hónapban (%-ban) ⁵⁸	50 %	38 % (2016)	+32 %
A 25 és 64 év közötti, alacsonyan képzett felnőttek részvétele a tanulásban az elmúlt 12 hónapban (%-ban) ⁵⁹	30 %	18 % (2016)	+67 %
A friss tanulási tapasztalattal rendelkező, 25–64 év közötti munkanélküli felnőttek részaránya (%-ban) ⁶⁰	20 %	11 % (2019)	+82 %
A legalább alapvető digitális készségekkel rendelkező, 16–74 év közötti felnőttek aránya (%-ban) ⁶¹	70 %	56 % (2019)	+25 %

Ezen túlmenően tovább kell fokozni a szakképzésben tanulók tanulási mobilitási lehetőségeit az Unió egészében, az új Erasmus+ programban javasoltak szerint, valamint a szakképzésről szóló tanácsi ajánlásban bejelentetteknek megfelelően, ahol a Bizottság a szakképzési tanulók uniós mobilitásának 6 %-ról 8 %-ra történő fokozását javasolja.

5. TEGYÜNK A SIKERÉRT: A BERUHÁZÁSOK FELSZABADÍTÁSA

Ezeknek az ambiciózus céloknak a 2025-ig történő teljesítéséhez jelentős mértékben mozgósítani kell a készségekbe történő magán és állami beruházásokat. A felnőtt tanulási részvételre vonatkozó átfogó cél megvalósításának becsült értéke évente **48 milliárd** euró további beruházást jelent.⁶²

Ezen túlmenően a készségfejlesztési program megvalósításához szintén további finanszírozás szükséges a különböző intézkedések uniós, nemzeti és helyi szintű bevezetésének biztosítása érdekében.

⁵⁸ A mutató azoknak a 25–64 éves felnőtteknek az arányát mutatja, akik legalább egy formális vagy nem formális oktatási vagy képzési tevékenységben részt vettek (nem számítva ide azonban a munkahelyi képzési tevékenységeket) a felmérés interjút megelőző 12 hónap során. E mutató jelenlegi adatforrása az EU felnőttoktatási felmérése. 2022-től az e mutatóra vonatkozó adatok forrása az EU munkaerő-felmérése lesz.

⁵⁹ A mutató meghatározása és forrásai hasonlóak, mint a felnőttek tanulásban való részvételére vonatkozó első mutató esetén. A fő különbség az, hogy az alacsonyan képzett felnőttekre összpontosít, azaz azokra a felnőttekre, akik legfeljebb alacsonyabb középfokú (vagy az alatti) végzettséget szereztek legmagasabb formális iskolai végzettségként. Így a mutató azoknak az alacsonyan képzett felnőtteknek az arányát méri, akik arról számoltak be, hogy 12 hónap alatt részt vettek formális vagy nem formális oktatásban és képzésben.

⁶⁰ Az adatok az EU munkaerő-felméréséből érhetők el. A „friss tanulási tapasztalat” a formális vagy nem formális oktatásban és képzésben az elmúlt 4 hét során való részvétellel utal.

⁶¹ E mutató adatforrása az IKT háztartásokban és egyének által történő használatáról szóló uniós közösségi felmérés.

⁶² Ez a becslés az egyes országokban az 50 %-os részvételi arány eléréséhez szükséges további felnőtt tanulók számán alapul (a jelenlegi részvételi szintekhez viszonyítva), kombinálva az országspecifikus, az Európai Szociális Alapból visszatérítendő, egy órára jutó munkavállalói képzés átalányösszegével a Bizottság 2019/2170 felhatalmazáson alapuló rendelete alapján, és feltételezve egy évenkénti 100 órás oktatási vagy képzési időtartamot.

5.1. Uniós költségvetés a humán tőkébe történő beruházások támogatására és felszabadítására⁶³

A Bizottság javaslata a Next Generation EU eszközzel kapcsolatban jelentős erőforrásokat biztosít egy nagyobb költségvetési kezdeményezés részeként a válság gazdasági és társadalmi következményeinek kezelése érdekében. A Bizottság biztosítani fogja, hogy eszközeit megfelelően használják a humán tőkébe történő beruházások támogatása és felszabadítása érdekében, előmozdítva a nemek közötti egyenlőséget és az inkluzivitást. A tagállamokat arra fogják ösztönözni, hogy használják az uniós pénzügyi erőforrásokat a munkaerő továbbképzésére és átképzésére szolgáló nemzeti programok végrehajtására.

Rövid távon a Next Generation EU eszköz által finanszírozott REACT-EU, valamint a 2020-ra vonatkozó, kiigazított jelenlegi pénzügyi keretről szóló javaslat 55 milliárd EUR-t fog juttatni a kohéziós politika finanszírozására a 2020-22 közötti időszakra. Ez lehetővé teszi majd az Európai Szociális Alap számára, hogy a további finanszírozást a zöld és digitális átállást kísérő készségfejlesztési lehetőségek felé irányítsa.

Továbbá az 560 milliárd EUR értékű támogatással és kölcsönrel működő Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz bőséges lehetőségeket kínál a tagállamok számára a továbbképzési és átképzési intézkedések finanszírozására. A Bizottság 2020-as országspecifikus ajánlásokra vonatkozó javaslata a világjárvány társadalmi-gazdasági hatásainak enyhítésére szolgáló azonnali intézkedésekre összpontosított, és a készségeket, az oktatást és a képzést rövid távú prioritásként azonosította 22 tagállam számára. A tagállamok által az Eszköz forrásainak elérése érdekében készítendő nemzeti helyreállítási és rezilienciaépítési terveknek tükrözniük kell a készségeket, mint a programozás egyik prioritását.

A 2021–2027 közötti időszak egészében az Európai Szociális Alap Plusz – egy 86 milliárd EUR javasolt költségvetéssel – a nemzeti továbbképzési és átképzési tevékenységek egyik fontos finanszírozási forrása marad.

Emellett az Erasmus+ javasolt 24,6 milliárd EUR-ja hozzájárul majd a készségfejlesztéshez, és finanszírozza a fentiekben vázolt intézkedések egy részét, mint például az „Európai Egyetemek” kezdeményezést, a szakképzési kiválósági központokat és a készségekkel kapcsolatos ágazati együttműködési tervezeteket. Továbbá az Erasmus+ támogathatja a fizikai és virtuális tanulási mobilitás jelentős növelését az Unióban, ami új tanulási lehetőséget nyit meg, amelyek otthon esetleg nem elérhetőek.

Az Európai horizont kulcsfontosságú szerepet fog játszani az ipar és a kkv-k helyreállításában, nevezetesen a kettős átállásban, de az egyetemek és a kutatók támogatása, valamint a képzett munkaerő cirkulációja és a mobilitás alátámasztása révén is. Az új Digitális Európa program a digitális területek tudományos ajánlatainak fejlesztésébe fog beruházni, valamint az olyan területek speciális képzési lehetőségeibe, mint az adatok, a kiberbiztonság és a mesterséges intelligencia, e területek jelenlegi szakemberhiányának kezelése érdekében.

Más források közvetlenül támogathatják az európai munkaerő továbbképzését és átképzését. A tagállamok „nagy társadalmi következményekkel járó infrastruktúrába” történő beruházásait az oktatás és képzés területén, a digitális infrastruktúrát is beleértve, tovább támogathatja az Európai Regionális Fejlesztési Alap és az InvestEU, amelyek saját szociális beruházási lehetőségeik értelmében (egy javasolt 3,6 milliárd EUR költségvetési garanciával) támogathatják többek között az oktatási és képzési terület kritikus infrastruktúráiba való beruházásokat.

⁶³ Az ebben a szakaszban szereplő összegek 2018-as árakon vannak kifejezve.

A zöld átállás összefüggésében a Bizottság mind a 27 tagállam esetén prioritásként azonosította a készségekbe való befektetést egy zöld átállás érdekében, a **Méltányos Átállást Támogató Alap, valamint annak javasolt 40 milliárd EUR teljes költségvetésének** felhasználása során. A méltányos átállást támogató mechanizmus értelmében a közszektor-hitelezési eszköz várhatóan 25 és 30 milliárd EUR közötti összeget mozgósít, ami szintén beruházható a készségfejlesztésbe⁶⁴. Javasoltuk az **Európai Globalizációs Alkalmazkodási Alap** felső határértékének megduplázását a jövőbeli pénzügyi keretben, hogy támogassuk azoknak a munkavállalóknak és az önfoglalkoztatóknak a továbbképzését, akiket a tömeges ipari szerkezetátalakítás során elbocsátanak. Más programok, mint például a **Modernizációs Alap** szintén finanszíroznak továbbképzési és átképzési programokat, hogy segítsék a zöld átállás által érintett régiók és ágazatok munkavállalóit.

A Bizottság sürgeti a tagállamokat, hogy fokozzák a továbbképzéseket és átképzéseket, és ragadják meg a lehetőséget arra, hogy több tízmilliárd EUR-t mozgósítsanak ebből a célból a jövőbeli uniós költségvetésből, és előtérbe helyezték az alábbiakban említett műveleteket, nevezetesen azokat a reformokat, amelyek javítják a készségfejlesztési programok kínálatát és felvételét.

A Bizottság aktívan együttműködik majd a nemzeti hatóságokkal és más érdekelt felekkel annak biztosítása érdekében, hogy megfelelő uniós erőforrásokat rendeljenek a készségfejlesztési program Közleményben meghatározott különböző aspektusainak támogatásához. A Bizottság különösen ösztönzi és támogatja a tagállamokat abban, hogy részesítsék előnyben a Helyreállítási és Rezilienciakiépítési Eszköz szerinti készségfejlesztési beruházásokat, és kövessék nyomon az előrehaladást az európai szemeszteren keresztül.

A jövőbeli uniós költségvetéssel (különösen a Next Generation EU Eszköz forrásainak felhasználásával) támogatható, a készségfejlesztési program (beleértve a készségfejlesztési paktumot is) teljesítésére irányuló műveletek nem teljes áttekintése a következőket foglalja magában:

Beruházások vállalatok közötti képzési központokba, ahol az egy értéklánchoz tartozó vállalatok összegyűjtik a forrásokat a személyzet igényekre szabott képzéséhez.

A bővített, készségekkel kapcsolatos ágazati együttműködési tervezetek teljes körű bevezetése nemzeti és regionális szinten.

A készségekkel kapcsolatos előrejelzési rendszerek kidolgozása és üzemeltetése, a továbbképzési és az átképzési igényekkel kapcsolatos információk biztosítása nemzeti/regionális és ágazati szinten, beleértve a kettős átálláshoz szükséges készségeket is, az információk gyűjtésének, elemzésének és terjesztésének valamennyi fázisára kiterjedően.

A nemzeti készségfejlesztési stratégiák kidolgozása és végrehajtása, kormányközi megközelítést alkalmazva a tervezés és megvalósítás során, a kettős átállást kísérve, az erőfeszítések összehangolása egy sor szakpolitikán keresztül, az érintett felek erőteljes részvételével (beleértve a szociális partnereket, a civil társadalmat és a munkaerőpiaci szereplőket, valamint az oktatási és képzési ágazatot).

⁶⁴ A méltányos átállást támogató mechanizmus keretében biztosított közszektor-hitelezési eszközről szóló rendeletre irányuló javaslat, COM(2020) 453 final.

A szakképzési és a tanulószervezési gyakorlati képzésre vonatkozó reformok végrehajtása, amely magában foglalhatja a tantervi reformokba történő beruházásokat a fokozott munkaerőpiaci relevancia érdekében, a zöld és digitális készségek általános érvényesítését, a rugalmasságot és a moduláris képzés bevezetését, a magasabb szintű szakképzési programok bővítését, a minőségbiztosítási és diplomás pályakövetési rendszerek létrehozását, a szakképzésben dolgozó tanárok és oktatók képzését, a szakképzésben tanulók, valamint a szakképzésben dolgozó tanárok és oktatók mobilitásának támogatását, valamint az intelligens szakosodási stratégiákkal és/vagy innovációs és növekedés stratégiákkal kapcsolatos szakképzési kiválósági központok létrehozását.

Közvetlen támogatások a tanulószervezési tanulók számára a kkv-kban, beleértve a díjazás, a toborzási bónuszok és az ideiglenes társadalombiztosítási járulékok fedezetét (akár 12 hónapig), valamint az oktatók bérét és/vagy társadalombiztosítási járulékát, a minőségi és hatékony tanulószervezési gyakorlati képzések kínálatának stabilizálása és fokozása érdekében.

Beruházások a digitális tanulási felszerelésekbe és technológiákba, és a legkorszerűbb ipari felszerelésekbe és technológiákba az oktatási és képzési szolgáltatók számára.

Ösztönzők a digitális tanulási tartalom és az alapvető tantervi modulok fejlesztésére, a munkaerőpiaci igényekkel összhangban, a digitális és zöld készségekre összpontosítva, beleértve az online oktatási platformokon zajló fejlesztéseket is.

A munkavállalók átképzésére szolgáló rövid tanfolyamok tervezése és megvalósítása a kialakulóban lévő állásokra és a zöld és digitális átállással kapcsolatos készségigényekre tekintettel, beleértve a kkv-k számára készült gyorstalpaló IKT-képzéseket és digitális intenzív tanfolyamokat, az IKT-készséghiányok kezelésére szolgáló rövid távú, intenzív képzések biztosítása érdekében.

Mesterképzések tervezése és megvalósítása a digitális szakértők képzésére a digitális átalakuláshoz szükséges fejlett digitális készségekben, valamint a zöld gazdaságot szolgáló zöld készségek szakértőinek képzésére.

Regionális és helyi vállalkozói készségközpontok az induló innovatív vállalkozások, vállalkozói munkáltatók és innovátorok támogatására.

Beruházások az oktatási és képzési rendszerek minőségébe, méltányosságába és munkaerőpiaci jelentőségébe annak biztosítása érdekében, hogy ellássuk az embereket a munkaerőpiacon és a társadalomban szükséges kulcskompetenciákkal.

Beruházások a közösségi felnőtt oktatási központokba, ahol bármely életkorú emberek tanulhatnak és megoszthatják a tapasztalataikat, egy ellenálló és összetartó társadalmat építve.

Az egyéni tanulási számlák rendszerének létrehozása, kikísérletezése és működtetése.

A képzésben való részvétel támogatására szolgáló ösztönzők, pl. tanulmányi kölcsönök/támogatások felnőttek számára, a képzési szabadságok finanszírozása, a munkanélküliek képzési ellátása.

A csökkentett munkaidős munkavégzési programokat kísérő képzési programok támogatása, védve a munkavállalókat és különösen az önfoglalkoztatókat a munkanélküliség kockázatával szemben.

5.2.A támogató keret fejlesztése a készségfejlesztésre irányuló tagállami- és magánbefektetések felszabadítása érdekében

Az uniós alapok katalizátorként működhetnek, de a készségfejlesztési beruházást egyéb köz- és magánberuházásokkal kell finanszírozni. Ez kifizetődik: a továbbképzésbe és átképzésbe fektetett 1 euró legalább 2 euró bevételt vagy megtakarítást eredményez⁶⁵. Ebből a célból, az uniós programokon keresztül elérhető konkrét finanszírozási lehetőségeken túlmenően a Bizottság számos intézkedést fog végrehajtani a készségfejlesztésbe és a humán tőkébe történő állami- és magánberuházások támogatása érdekében.

⁶⁵ „A Strategist's Guide to Upskilling” (Stratégiai útmutató a kompetenciafejlesztéshez), PwC, 2019. július 15.

12. intézkedés: A támogató keret fejlesztése a készségfejlesztésre irányuló tagállami- és magánbefektetések felszabadítása érdekében

A készségfejlesztési beruházások ösztönzése érdekében a Bizottság a következőket fogja tenni:

- Tovább foglalkozik azzal a kérdéssel, hogy a **költségvetési keretek** hogyan járulhatnak hozzá az ellenállóbb társadalmak kiépítéséhez, támogatva a reformokat, valamint a humán tőkébe és a készségekbe való beruházást, a gazdasági kormányzás bizottsági felülvizsgálata által kezdeményezett, folyamatban lévő nyilvános vita részeként, és a helyreállítás céljából, a pénzügyi fenntarthatóság megőrzése mellett.
- Törekszik a nagyvállalatok **humán tőkével kapcsolatos jelentéstételének** javítására, beleértve a munkavállalók készségfejlesztésére vonatkozó jelentéseket is. Ezen túlmenően a Bizottság tanulmányozni fogja a vállalatok humán tőkére fordított kiadásai átláthatóságának növelésére irányuló egyéb módszereket is, például azáltal, hogy azokat láthatóbban tüntetik fel a beszámolóikban;
- dolgozik a **felnőttek készségeinek fejlesztésére fordított állami- és magánberuházásokról szóló statisztikákon**, a nemzeti statisztikai hivatalokkal együtt, beleértve a „szatellit számlák” kidolgozását is a készségekre vonatkozó jelentéstétel átláthatóságának fokozása érdekében a nemzeti számlákon és a költségvetésekben;
- értékeli az **innovatív finanszírozási mechanizmusokat, amelyek kiválthatnak a készségfejlesztésre irányuló további beruházásokat**. A javasolt javított InvestEU előírja a készségek és az oktatási és képzési tevékenységek finanszírozásának lehetőségét, beleértve a szociális hatásokra szerződő kísérleti projekteket, mint a magánberuházások társadalmi célokra történő hasznosításának módját. Az Európai Beruházási Bank Csoporttal és más végrehajtó partnerekkel együtt a Bizottság így feltárja majd a különböző típusú, szociális hatások elérésére irányuló szerződési programokat, például a **szociális beruházási kötvényeket**, hogy fokozza a készségfejlesztési beruházásokat.

Mi az a szociális beruházási kötvény?

A szociális beruházási kötvény olyan innovatív finanszírozási mechanizmust jelent, amely esetében a kormányok megállapodásokat kötnek a szociális szolgáltatókkal (például szociális vállalkozásokkal vagy nonprofit szervezetekkel) és a befektetőkkel, akik fizetnek az előre meghatározott (például a készségekkel kapcsolatos) szociális hatások⁶⁶ megvalósításáért. A célkitűzés a szociális szolgáltatások finanszírozása, különösen akkor, ha azok a szociális kihívásokkal kapcsolatos innovatív megoldásokra vagy a megelőzési intézkedésekre összpontosítanak.

E mechanizmus révén a kormány vagy egy közvetítő forrásokat szerez a magánszektorban működő befektetőktől, karitatív szervezetektől vagy alapítványoktól. Ezeket a forrásokat szétosztják a szolgáltatók között, hogy fedezzék a működési költségeiket. Ha az előzetes megállapodás tárgyát képező, mérhető eredményeket eléri, akkor a kormány továbblép a közvetítő szervezetek, vagy közvetlenül a befektetők számára történő kifizetésekhez.

⁶⁶ *Understanding Social Impact Bonds* (A szociális beruházási kötvények értelmezése), OECD munkadokumentum, 2016, 4. o.

KÖVETKEZTETÉS

Eljött a cselekvés ideje. Ezzel a cselekvési felhívással a Bizottság célja, hogy a készségeket az európai politikai menetrend középpontjába helyezze a következő 5 évre, hogy megvalósítsa az egész életen át tartó tanuláshoz való jogot, és végrehajtsa a szociális jogok európai pillérének 1. alapelvét. Gazdaságunk helyreállítása, Európa globális versenyképességének megerősítése és a kettős zöld és digitális átállás sürgetése merész készségfejlesztési politikát igényel. Ezért a Bizottság:

- javasolja a vállalkozások, a szociális partnerek és egyéb érdekelt felek számára, hogy **MŰKÖDJENEK EGYÜTT**, egy ambiciózus készségfejlesztési paktum értelmében;
- **MUNKÁHOZ SZÜKSÉGE KÉSZSÉGEKET** fejleszt, a készségfejlesztés előrettekintő megközelítésének köszönhetően, a készségekkel kapcsolatos megbízható információgyűjtésre, valamint modern és dinamikus oktatási és képzési szolgáltatásokra alapozva, amelyek közvetlenül kapcsolódnak a munkaerőpiachoz és a társadalmi igényekhez;
- **LEHETŐVÉ TESZI AZ EMBEREK SZÁMÁRA** készségeik kiépítését innovatív eszközök kidolgozása, valamint a tanulási utak rugalmasabbá és hozzáférhetőbbé tétele által.

E törekvés megvalósítása érdekében a Bizottság ambiciózus, számszerűsíthető célkitűzésekre tesz javaslatot, amelyek lehetővé teszik az előrehaladás évente történő mérését. A Bizottság felszólítja a tagállamokat és valamennyi érdekelt felet, hogy segítsenek előidézni egy **készségfejlesztési forradalmat**, és használják ki teljes mértékben a Next Generation EU által nyújtott példa nélküli lehetőségeket.